

Gemeente **Heerde**

2020 Voorjaarsnota en Perspectiefnota 2021-2024

→ www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	6
Meerjarenperspectief	7
Beleidsmatige ontwikkelingen per programma	9
Verantwoording keuzes en prioriteiten college	16
Risicoparagraaf	17
1. Bestuur	18
Bestuur.....	19
Veiligheid.....	21
2. Bedrijfsvoering	23
Financiën.....	24
Uitvoering Grondbeleid.....	25
Burgerzaken.....	26
Basisregistratie.....	27
Streekarchivariaat.....	28
3. (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen	29
Duurzaamheid.....	30
Economie.....	31
Toerisme.....	32
Bouwen en wonen.....	33
Ruimtelijke ontwikkeling.....	35
Accommodaties.....	36
Gebiedsontwikkeling.....	38
Beheer en Onderhoud.....	39
Bosbeheer.....	42
4. Sociaal maatschappelijk	43
Preventie.....	44
Onderwijs en Educatie.....	45
Onderwijshuisvesting.....	46
Kunst, cultuur en media.....	48
Sport.....	49
Accommodaties SMV.....	50
Informatie en toegang sociaal domein.....	52
Jeugdhulp individuele voorzieningen.....	53
Jeugdhulp overige voorzieningen.....	54
Participatie en Werk.....	56
Inkomen.....	57

Wmo maatwerkvoorzieningen	59
Wmo algemene voorzieningen	61
Overzicht overhead.....	64
Algemene dekkingsmiddelen	67
Onvoorzien	69
Meerjareninvesteringplan 2021-2024.....	70
Financiële kaders.....	71
Detailoverzicht mutaties per categorie	77
Afkortingenlijst.....	83

Inleiding

Aanleiding

Voor u ligt de voorjaarsnota 2020 en de perspectiefnota 2021-2024 in één document. In dit document is getracht om een financiële doorkijk te geven voor het lopende jaar en de jaren erna. Bij het onderdeel 'Meerjarenperspectief' is hiervan een samenvatting opgenomen. In de volgende onderdelen wordt per programma een toelichting op de budgetbijstellingen gegeven; hierbij is een uitsplitsing gemaakt in 'harde onvermijdbare claims (1)'; 'harde claims met dekking(2)'; 'realistisch ramen(3)'; 'overige claims(4)' en 'meevallers(5)'. Daarnaast zijn de kosten die verband houden met de Corona Crisis ook apart inzichtelijk gemaakt (6). Bij het volgende onderdeel is in hoofdlijnen het investeringsplan weergegeven. Afgesloten wordt met de financiële kaders; een opsomming van de financieel-technische uitgangspunten waarmee bij het opstellen van de begroting rekening mee moet worden gehouden.

Leeswijzer

In dit document zijn de voorjaarsnota en perspectiefnota **volledig geïntegreerd**. De bij- en aframingen 2020 hebben allemaal betrekking op de voorjaarsnota; de bij- en aframingen voor de jaren 2021-2024 hebben betrekking op de perspectiefnota. Bij de diverse onderdelen worden deze mutaties naast elkaar in tabelvorm weergegeven. Tevens worden de realisatiecijfers uit 2019 en de budgetten van de primitieve begroting 2020 getoond.

Bij het onderdeel '**Meerjarenperspectief**' zijn de bijstellingen van de budgetten in categorieën onderverdeeld. Bij de toelichtingen op de budgetbijstellingen bij de diverse onderdelen is het nummer van de desbetreffende categorie aan het eind van de regel tussen haakjes weergegeven.

Bij de '**Risicoparagraaf**' zijn ontwikkelingen genoemd waarvan nog geen financiële vertaling is te maken en/of bestuurlijke besluitvorming vereist is. De verschillende (programma)onderdelen bevatten toelichtingen op iedere budgetaanpassing. Het boekwerk wordt afgesloten met een '**Investeringsplan**' en een uiteenzetting van de '**Financiële kaders**'.

Tenslotte: De bedragen zoals deze zijn opgenomen in dit document kunnen tot verwarring leiden. Een positief bedrag betekent een uitgaaf (nadeel); een negatief bedrag is een inkomst (voordeel).

Meerjarenperspectief

Meerjarenraming

Vertrekpunt betreft de vastgestelde ramingen 2020-2023. Die zijn in de afgelopen periode geactualiseerd op basis van het principe 'realistisch ramen', d.w.z. alle (exploitatie)budgetten zijn onder de loep genomen en afgezet tegenover de laatste inzichten, alsook is de (meerjaren)investeringslijst op onderdelen gemuteerd.

Deze handeling heeft geresulteerd in een groot aantal bijstellingen met een fors kostenverhogend karakter.

Omwille van het overzicht hebben wij de opbrengst van het 'realistisch ramen' verdeeld in enkele categorieën, te weten:

1. Onvermijdbare en niet beïnvloedbare meerkosten;
2. Meerkosten met 'eigen' dekking;
3. Realistische meerkosten;
4. Meerkosten met karakter nieuw beleid of wensen (overige claims);
5. Meevallers;
6. Corona crisis.

In onderstaand overzicht is het saldo van elke categorie opgenomen.

	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Begrotingssaldi vorige meerjarenraming	-12.405	-72.952	-45.323	- 119.320
Meerkosten actualisering investeringen	0	4.754	25.878	37.237
1. Onvermijdbare/niet beïnvloedbare meerkosten	148.297	189.612	220.835	220.835
2. Meerkosten met 'eigen' dekking	0	0	0	0
3. Realistische meerkosten	39.555	100.360	101.860	103.360
5. Meevallers	- 192.453	- 491.028	- 554.314	- 541.300
4. Nieuw beleid/wensen (excl. BHS/MFA)	<u>20.250</u>	<u>86.743</u>	<u>69.776</u>	<u>59.776</u>
Ruimte extra collegeprioriteiten	3.244	- 182.511	- 181.288	- 239.412

Nieuw beleid collegeprogramma (beschikbaar in bestaande begroting)	<u>-76.500</u>	<u>-86.500</u>	<u>-96.500</u>	<u>-96.500</u>
Totaal beschikbaar voor nieuw beleid	73.256	269.011	277.788	335.912
6. Ongedekte kosten Corona crisis	344.065	206.665	206.665	206.665

Beleidsmatige ontwikkelingen per programma

Onderstaand worden per programma de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen – landelijk, regionaal of lokaal- voor de komende jaren beschreven.

1. Bestuur

Bestuurlijke samenwerking

Op korte termijn zal verder gesproken worden over het rapport van de verkenner over de Kop van de Veluwe. Dit zal mede bepalend zijn hoe verdere stappen worden gezet in een onderzoek naar mogelijke samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering.

Daarnaast willen we de samenwerking binnen H20 op de diverse samenwerkingsverbanden blijven continueren.

De gemeente Heerde maakt deel uit van twee belangrijke strategische regio's. Beide regio's hebben hun ambities vertaald in strategische agenda's. Aan deze ambities zal de komende jaren uitvoering worden gegeven. Daarbij komt dat beide regio's met het rijk een regiodeal hebben afgesloten. Deze regiodeals zijn een impuls voor de realisatie van de strategische ambities, maar vragen van alle deelnemers ook inzet.

Veiligheid

De laatste jaren laten een positieve trend in onze veiligheidscijfers zien. We koesteren deze ontwikkeling, maar blijven in samenspraak met de politie alert.

De brandweer is ondergebracht bij de veiligheidsregio en maakt onderdeel uit van een grootschalige bezuinigingsoperatie. Dit zal ook voor Heerde effect hebben (o.a. het lokale duikteam). De komende periode wordt duidelijk hoe de voorgenomen bezuinigingen uitwerken.

Verder is de brandweerkazerne in Wapenveld aan reconstructie toe (mede door de eisen van het nieuwste wagenpark). De komende tijd wordt bezien op welke wijze de kazerne hierop kan worden aangepast.

Inwonersparticipatie / democratische vernieuwing

In 2020 zal gewerkt worden aan het opstellen van een visie op het gebied van inwonersparticipatie en democratische vernieuwing. De afgelopen periode hebben de trainees onderzoek gedaan over inwonersparticipatie waaruit aanbevelingen zijn gekomen. Dit zal betrokken worden bij de ontwikkeling van een visie.

Communicatie

Communicatie zal ook de komende jaren een belangrijk speerpunt zijn. Momenteel is een corporate communicatievisie in voorbereiding waarbij het woord "samen" centraal zal staan, waarbij goede informatievoorziening en herkenbaarheid belangrijke thema's zijn. Ook zal blijvend gewerkt worden met een meeleeegroep om het begrijpend lezen verder te borgen in de organisatie.

Dienstverlening

Onze doelstelling is om onze dienstverlening vriendelijk, betrokken, adequaat, tijdig en deskundig te laten zijn. Er is een visie in voorbereiding hoe we deze doelstellingen willen realiseren en hoe we op het gewenste niveau komen en blijven waarbij onze dienstverlening zowel digitaal als fysiek plaats zal blijven vinden om aan te sluiten bij de behoefte van de klant.

2. Bedrijfsvoering

Financiën

Het perspectief voor de komende jaren is om een blijvende gezonde financiële huishouding te houden. Een belangrijke ontwikkeling is de aanstaande herverdeling van het gemeentefonds en de realisatie van de ingezette bezuinigingen voor de komende jaren. Afhankelijk van realisatie en uitkomsten zal bijsturing moeten plaatsvinden.

Control

De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is onderhanden. Implementatie vindt plaats ingaande boekjaar 2021.

Belastingen

De invoering van de Omgevingswet heeft zijn effect op de legesverordening en het proces m.b.t. de inwinning van de objectgegevens. De invoeringsdatum was 1-1-2021 en is uitgesteld. De nieuwe inwerkingtredingdatum is 1-1-2022;

Voor de herziening van het gemeentelijk belastinggebied liggen de onderstaande 3 beleidsopties voor die landelijk nader worden onderzocht:

- Een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied (het gemeentefonds neemt met hetzelfde bedrag af);
- Een verbreding van de belastinggrondslag voor de OZB;
- Modernisering en uitbreiding van de overige gemeentelijke belastingen, door deze af te stemmen op actuele maatschappelijke opgaven.

Implementatie is voorzien vanaf 2023 of later. Bestuurlijk volgen wij de ontwikkelingen en neem u als raad hierin mee.

Landelijk doen zich een aantal ontwikkelingen voor die een aanzienlijke inspanning en effect kunnen hebben op onze automatisering. Denk hierbij aan een wijziging in de rechtsbescherming bij een tegengesteld belang m.b.t. de WOZ-waarde (huurder versus eigenaar; 2021/2022) en de invoering samenhangende objectenregistratie (samenvoeging WOZ, BAG en BGT; 2021-2025).

Inkoop

In 2020 zal onderzoek worden gedaan of het haalbaar is om het manifest verantwoord inkopen te ondertekenen. Haalbaarheid zit er vooral op wat dit in de praktijk betekent en aan welke criteria we moeten voldoen. Inkoop participeert daarnaast in een werkgroep om onze gemeente Fairtrade gemeente te laten worden. Doelstelling is om in 2020 nog Fairtradegemeente te worden. Onze inkopen zullen daarop worden afgestemd. Dit geldt eveneens voor circulariteit.

Basisadministraties

De komst van de nieuwe Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) geeft nieuwe verplichtingen maar zeker ook mogelijkheden om stap voor stap de verschillende basisadministraties met een geo component op elkaar aan te laten sluiten en op termijn deze informatie voor een groot publiek beschikbaar te maken.

Streekarchief

In samenwerking met onze partners in het Streekarchief (Hattem en Epe) wordt invulling gegeven aan de verplichting om gebruik te maken van een e-depot. Het is nadrukkelijk de bedoeling om te kijken of we bij de uiteindelijke oplossing kunnen samenwerken met meer partners of samenwerkingsverbanden.

3. Ruimte, Wonen en Ondernemen

Omgevingswet

Hoewel de invoering van de Wet opnieuw is uitgezet tot 1 januari 2022, gaan de voorbereidingen gewoon door. Wel is door de Coronapandemie het overleg en participatie met de samenleving opgeschort.

We gaan richting een integrale ruimtelijke benadering vanuit de nieuwe Omgevingswet, die gericht is op een mondiger inwoner, die meer geserved en gefaciliteerd wordt door de overheid.

De ruimtelijke regels worden eenvoudiger en transparanter.

Daarin spelen naast gezondheid, veiligheid ook circulariteit en duurzaamheid een belangrijke rol.

Recreatie & Toerisme

Voor ontwikkeling van dit beleidsterrein zijn we aangesloten bij de regionale initiatieven Visit Veluwe en het programma Vitale Vakantieparken. Beide projecten hebben een

stevige en ambitieuze agenda, die de nodige middelen (budget en capaciteit) zal vergen, waarbij wordt opgemerkt dat Visit Veluwe ter ondersteuning een regiodeal met het rijk heeft afgesloten.

Duurzaamheid

Hierbij gaat het om CO2-reductie, gasloze woningen, energieneutraal, afval is nieuwe grondstof.

Wat voor impact de RES voor Heerde gaat hebben is nog niet duidelijk. Vraag is ook of dit deze collegeperiode gaat worden ingevuld. Een andere ambitie in dit verband betreft het verduurzamen van bedrijventerreinen.

Wat ons dwars zit in onze bouwopgaven en lopende initiatieven is de stikstofbeperving (Ennerveld, Great, Lagemaat en grotere woningprojecten o.a. in Wapenveld), waar voorlopig ook nog geen definitieve oplossing voor lijkt te komen.

Verwacht wordt dat er provinciale stikstofbanken komen die kunnen worden verdeeld, waarbij het Rijk op voorhand 20% wil afromen voor strategische projecten (Lelystad?) Zorg is en blijft de indeling van het luchtruim i.v.m. de komst van de luchthaven Lelystad.

Wonen

De woonagenda is bestuurlijk vastgesteld. In onze woonagenda hebben we een stevige opgave om (sociaal) wonen meer en beter mogelijk te maken.

Vanuit de samenleving zien we een goed aanbod aan initiatieven hiervoor.

Wat blijft voor Heerde zijn behoud agrarisch landschap en leefbaarheid van de buitengebieden

Onze eerste invulling met bouwen ligt dus binnen de bebouwde kommen en niet in de buitengebieden.

Centrumontwikkeling Heerde

In het kader van de herontwikkeling van de (oude) gemeentewerf ligt er een plan om te komen tot een grootschalige aanpak van het centrum dorp Heerde (inclusief gebouw Van Setten/Van Loenen). Hierbij zijn verschillende stakeholders en belangen betrokken.

Ondanks de complexiteit van het plan, zien wij vooruitgang en willen wij de komende jaren bestuurlijk inzetten op realisatie van dit ambitieuze project.

Klimaatadaptatie

De klimaatverandering vraagt de komende periode meer en meer aandacht en inzet van ons gemeente. Om tot een goed plan te komen werken we samen met de gemeenten in de waterschapsregio Vallei en Veluwe aan een Regionaal (klimaat)Adaptatie Plan. Hoe zorgen we dat we prettig kunnen blijven wonen, bedrijven kunnen blijven werken, aangenaam kunnen recreëren, basisfuncties veilig kunnen gebruiken en gebruik kunnen maken van ons natuurlijke systeem, in tijden van (extreem) droge en (overvloedige) natte perioden. Dit zal resulteren in afspraken die opgenomen worden in een werkplan.

Eikenprocessierups, exotenbestrijding en biodiversiteit

Ondanks de diverse maatregelen die we nemen, zullen we ook de komende jaren de eikenprocessierups als de Japanse duizendknoop niet volledig uit ons straatbeeld kunnen wegnemen. Tegelijkertijd willen we ook uitvoering geven aan het behouden van de kwaliteit en vergroten van de biodiversiteit in onze gemeente. Zo doen we mee aan het project Gemeenten adopteren soorten van IVN Gelderland en de provincie waardoor we een actieplan krijgen. Ook ontvangen we subsidie van de provincie voor uitvoering van de regeling landschap en biodiversiteit, waarvoor we de komende jaren meerdere projecten starten in samenwerking met bewoners om het verhogen van de biodiversiteit binnen de gemeente Heerde te stimuleren.

Verkeer- en vervoerplan

Het huidige Gemeentelijke Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) dateert van 2007. Het plan wordt in 2020 geactualiseerd waarbij aangesloten wordt bij het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 'Veilig van deur tot deur'. Een belangrijke pijler in het SPV is de keuze voor risicogestuurd verkeersveiligheidsbeleid. Ook de resultaten van de in maart 2020 gehouden enquête naar de beleving van de verkeersveiligheid in de

gemeente Heerde worden hierin meegenomen. Relevante regionale en provinciale beleidsinformatie zoals de recent opgestelde 'Visie voor een bereikbaar Gelderland' zal ook opgenomen worden in het GVVP.

Afvalstoffen

Onze ambitie is, net als de andere ROVA-gemeenten, een afvalloze samenleving. Dit is geconcretiseerd in beleidsdoelen en –maatregelen (VANG-beleid). Daar voldoen we ruim aan, maar het kan nog beter. Maatregelen om het afval te verminderen, meer hergebruik en meer circulariteit maar ook extra handelingen om grondstoffen te scheiden en de introductie van een belasting op de verbranding van restafval, leiden niet tot kostenreductie voor de inwoner. Ondanks dat we het goed doen. Bovendien zijn we afhankelijk van de internationale markt voor grondstoffen, waardoor op dit moment de opbrengsten onder druk staan. Wij blijven hameren op afvalscheiding en afvalvermindering, omdat we dit belangrijk vinden maar ook om te zorgen dat inwoners minder meerkosten krijgen.

4. Sociaal maatschappelijk

Aanpak 0-100+

De gemeente Heerde heeft ervoor gekozen om in het sociaal domein met de ketenpartners de transformatie te maken binnen de aanpak 0-100+ via een samenwerking in één locatie voor 0-100. Hierbij werken de medewerkers, zowel gemeentelijk als in dienst bij ketenpartners, samen onder gemeentelijke aansturing. Hierdoor kunnen we sneller inspelen op de snel veranderende samenleving en de behoeftes die hier aangegeven worden. We werken vanuit een normaliserende probleemgerichte aanpak waarbij eigen kracht en samenredzaamheid centraal staan. De centrale locaties in Heerde en Wapenveld zullen herkenbare plekken zijn waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor vragen en ondersteuningsmogelijkheden. Uitgangspunt bij het inzetten van personeel in de aanpak 0-100+ is dat de inzet budgettair neutraal plaatsvindt. Uiterlijk januari 2021 is de locatie in Heerde in gebruik voor de aanpak 0-100+. Voor Wapenveld is de ontwikkeling van de locatie 0-100+ onderdeel van de nieuw te realiseren Hof van Cramer.

Met de realisatie van de aanpak 0-100+ zetten we een belangrijke stap in het vormgeven van de transformatie. De komende jaren werken we aan de versterking en doorontwikkeling van deze aanpak. Ook vragen de ontwikkelingen in het zorg- en ondersteuningslandschap om aanvullende kaders voor verdere doorontwikkeling. Daarbij kan worden gedacht aan doorontwikkeling op het gebied van preventie en vroegsignalering, samenredzaamheid, meedoen en het werken vanuit inwonersperspectief. In het ontwikkelen van het kaderdocument 2022-2025 voor het sociaal domein wordt gehoor gegeven aan de behoefte aan aanvullende kaders. Daar waar mogelijk zal er gewerkt worden met concrete doelstellingen en bijbehorende indicatoren waarmee we resultaten kunnen meten.

Algemene voorzieningen

De algemene voorzieningen op het gebied van de Wmo zullen vanaf 2021 zoveel mogelijk geïntegreerd worden in de nieuwe aanpak 0-100+. Naast de preventieve en welzijnsactiviteiten zullen ook lichtere ondersteuningsmogelijkheden in de vorm van dagbesteding en individuele begeleiding geboden worden vanuit de aanpak 0-100+. Uitgangspunt daarbij is dat we onze inwoners zo lang mogelijk kunnen laten meedoen in onze samenleving. Daar waar meer of specifieke expertise nodig is zal er binnen de aanpak 0-100+ makkelijk op- en afgeschaald worden naar maatwerkconstructies. Huishoudelijke hulp zal in 2021 nog via een algemene voorziening worden geboden en in afwachting van landelijke ontwikkelingen en financiën werken we scenario's uit voor een financieel beheersbare voorziening op het gebied van huishoudelijke hulp. Ook hier blijft ons uitgangspunt om inwoners zoveel mogelijk zelf huishoudelijke taken te laten uitvoeren waar men dat kan.

Vrijwilligers en Mantelzorgers

De rol van informele zorg wordt steeds belangrijker. We willen de mensen die deze

informele zorg verlenen, vrijwilligers en mantelzorgers, zo goed mogelijk ondersteunen. Hierbij staat evenwicht tussen draagkracht en draaglast centraal. Door samenwerking met het vrijwilligersplatform en door gebruik te maken van de mantelzorg- en vrijwilligerscoördinator kunnen we steeds sneller, gericht en toepasbaarder ondersteuning inzetten om mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen daar waar dat nodig is. Ons beleid is erop gericht om hier bewuster aandacht aan te geven en vroegtijdig signalen en ideeën op te halen om ondersteuning effectief in te kunnen zetten.

Jeugd

We blijven ons richten op het realiseren van een gezond en positief opvoedklimaat, passende ondersteuning voor kinderen en gezinnen waarbij aangesloten wordt bij de leefwereld, en alle kinderen gaan naar school en kunnen meedoen in de samenleving. We zetten hierbij in op het beheersbaar houden van de budgetten. In 2019 is een GZ-psycholoog toegevoegd aan Team Jeugd om de indicaties, van vooral de huisarts, te doen terugdringen. In 2019 hebben we hier al een voorzichtige positieve ontwikkeling geconstateerd en we gaan er van uit dat dit zich in 2020 verder ontwikkeld.

Ook monitoren we het aantal voorzieningen dat wordt afgegeven met de daarbij behorende kosten, zodat we op tijd in kunnen grijpen als dit uit de pas dreigt te lopen. En willen we de komende jaren nog meer inzetten op preventie om daardoor Zorg in Natura (ZiN) af te kunnen wenden.

De Coronacrisis heeft ook haar effect op het gebied van Jeugd. Het kan zijn dat we in het najaar 2020 en voorjaar 2021 te maken gaan krijgen met uitgestelde zorgkosten. Dit omdat de huidige trajecten van kinderen in zorg niet altijd (optimaal) doorlopen kunnen worden. De zorgtrajecten zouden hierdoor langer kunnen doorlopen waardoor er meer herindicaties zullen moeten worden afgegeven. Onduidelijk is nog hoe groot dit volume zal zijn en ook in welke mate we hiervoor gecompenseerd gaan worden door het Rijk. Dit kan gevolgen hebben voor de (beleids)doelen die we de komende jaren willen bereiken en/of de stijgende zorgkosten.

Werk en Inkomen

De komende jaren zullen we voor Participatiewet Werk en Inkomen de ingezette lijn van onze dienstverlening voortzetten. We bewaken de invloed van de Coronacrisis op de plaatsingen van werkzoekenden en de (mogelijke) groei van het aantal bijstandsuitkeringen. We anticiperen hierop door alternatieve dienstverlening in te zetten zoals het online aanbieden van cursussen. Speciale aandacht is er voor de groep statushouders die uitkeringsgerechtigd is, van onze re-integratiekandidaten is dit 40% dus wij zullen hier blijvend inzetten op blijven plegen om ook deze groep richting de arbeidsmarkt te begeleiden. Ook zetten we de komende jaren in op armoedebestrijding. Het plan van aanpak Armoedebestrijding en schulddienstverlening wordt uitgevoerd zoals gepland waarbij er meer prioriteit ligt op interventies die mensen met financiële problemen stimuleren zich te melden bij de gemeente, zoals vroegsignalering en communicatie.

Basismobiliteit/vervoer

Het leerlingenvervoer is, evenals het dagbestedings- en jeugdwetvervoer, meerjarig begroot met als uitgangspunt de begroting van PlusOV. De voor 2020 en verder doorgevoerde bezuinigingen bij PlusOV en reële toerekening per vervoersstroom hebben hun weerslag op deze posten. In positieve zin voor het leerlingenvervoer, in negatieve zin voor het dagbestedings- en jeugdwetvervoer. Dit zogeheten routegebonden vervoer is een open eindfinanciering. De gemeente heeft een vervoersplicht als de aanvrager aan de voorwaarden van de daarvoor bedoelde regelgeving voldoet. In het leerlingenvervoer wordt gekeken of leerlingen via het project Samen reizen geleid kunnen worden naar zelfstandig reizen. Hiervoor is een subsidie van de provincie beschikbaar. Dit project zou in 2020 starten, maar door de Coronapandemie is dit stopgezet. Een nieuwe datum om dit project te hervatten is nog niet bekend.

Sport

Er ligt een lokaal sport- en beweegakkoord. Dit akkoord is opgesteld om zo nog meer

inwoners van onze gemeente te stimuleren in beweging te komen en bewust te maken van de positieve impact van beweging en sport.

De eerste onderdelen die in 2021 opgepakt gaan worden zijn: inclusief sporten en bewegen, positieve sport- en beweegcultuur en vitale sport- en beweegaanbieders. Het is een dynamisch document. Op basis van de actualiteit en omstandigheden kan het akkoord worden aangepast. De onderdelen vanuit het lokaal sport- en beweegakkoord zullen ook worden meegenomen in de nieuwe Nota Sport en Bewegen.

Onderwijs

In 2020 zal het Integrale Huisvestingsplan Onderwijs worden vastgesteld inclusief de bijbehorende investeringen voor de komende jaren. Hier zal vanaf januari 2021 daadwerkelijk invulling aan moeten worden gegeven. Een groot aantal scholen is gebouwd in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw en zijn technisch gezien aan vervanging toe.

Accommodatiebeleid

De in 2017 door de raad vastgestelde Kadernota Accommodatiebeleid loopt tot en met 2021. Dit betekent dat er in 2021 een nieuwe Nota moet worden opgesteld.

Cultuurplein/bibliotheek

De mogelijkheden om de voorgenomen ombuiging voor Cultuurplein en bibliotheek te realiseren zijn door beide organisaties onderzocht en heeft vergaande consequenties. Het Cultuurplein heeft een belangrijke rol in Heerde, is zichtbaar in het sociale domein, verbindend op gebied van culturele partijen en het Platform Kunst en Cultuur en zorgt voor een goed cultureel aanbod. De bibliotheek is een belangrijke basisvoorziening, inspiratiebron en ontmoetingsplek voor lezen, leren en informeren. Bestrijding van laaggeletterdheid is een actueel thema waarbij we de bibliotheek hard nodig hebben. Om zowel het Cultuurplein als de bibliotheekvestigingen in Heerde en Wapenveld te behouden willen wij de voorgestelde ombuiging heroverwegen.

Hof van Cramer

Een extern onderzoek naar de haalbaarheid van de Hof van Cramer is recent opgeleverd. De uitkomsten van dit rapport zullen de komende periode met alle betrokken stakeholders besproken worden. Dan wordt ook duidelijk of en in welke omvang deze ambitieuze ontwikkeling voor het centrum van Wapenveld kan plaatsvinden.

Beheerstichting De Heerd

Momenteel lopen er gesprekken met de Beheerstichting en de andere betrokken partijen om te komen tot duurzame oplossingen in het beheer van De Heerd. Onderdeel van dit traject vormt een onderzoek naar de verbreding van de rol van de Beheerstichting. Hierbij valt te denken dat de Beheerstichting ook andere accommodaties gaat beheren (bijv. Faberhal en Rhijnsberg).

De uitkomsten van dit onderzoek zullen binnenkort bestuurlijk op tafel komen en zullen na verwachting voor de gemeente budgettaire consequenties hebben.

5. Overhead

Personeel

Een belangrijk speerpunt voor de komende jaren is om aantrekkelijk te blijven op de arbeidsmarkt. Ook wij merken dat de arbeidsmarkt krap is wat betekent dat wij concurrerend en interessant moeten blijven voor werkzoekenden. Hier spelen we ook in door te zorgen voor goede arbeidsvoorwaarden en omstandigheden en door het aanbieden van traineeplaatsen.

ICT

De samenwerking met onze partner gemeenten in H2O verband is niet vrijblijvend. Om de vruchten te kunnen plukken van de samenwerking zullen niet alleen systemen maar ook processen geüniformeerd moeten worden. Om voorbereid te zijn op een omgeving die continu in beweging is en steeds verder digitaliseert, is het nodig om stil te staan bij de beelden en mogelijkheden van deze toekomst. Met de temporisering van M2A wordt

ruimte gecreëerd om aan de uniformering en toekomstbestendigheid voldoende aandacht te kunnen geven. Data ontsluiten voor besluitvorming en waar mogelijk toegankelijk maken voor inwoners vraagt een goede beheersing van deze data. De vertaling van toekomstbeelden naar een bestendig ICT landschap, gegevensmanagement en een inrichting van applicaties waarmee processen optimaal ondersteund worden vraagt om experts. In de toekomst zal de O&I capaciteit dan ook uitgebreid worden met deze experts. De optie om de H2O samenwerking op het gebied van automatisering en informatisering uit te breiden met Nunspeet en Elburg wordt onderzocht. Door de Corona maatregelen is er druk ontstaan om de ondersteuning van beeldbellen te verbeteren. Door extra middelen in te zetten zullen de benodigde upgrades hiervoor versneld uitgevoerd worden.

Verantwoording keuzes en prioriteiten college

Hiervoor zijn de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen per programma beschreven. Hieruit blijkt dat er de komende jaren nog veel op ons af komt. Ontwikkelingen die in sommige gevallen gepaard gaan met kosten.

Anderzijds hebben we de meerjarenramingen in beeld gebracht. Uit dit overzicht blijkt dat voor de komende jaren per saldo sprake is van positieve saldi, oftewel jaarlijks vrije ruimte.

Gelijktijdig is dit zittende college halverwege de lopende collegeperiode. Dit was aanleiding om een tussentijdse evaluatie te doen op de uitvoering van het collegeprogramma 2018-2022.

Daarbij is gekeken in welke mate de doelen uit het collegeprogramma inmiddels zijn afgerond, in voorbereiding zijn resp. nog opgestart moeten worden.

Op basis van deze midterm review heeft het college tevens bepaald welke ontwikkelingen prioriteit krijgen. Dit zijn de ontwikkelingen waarvoor het college in deze periode tenminste wil gaan om tot realisatie/ afronding te komen ('kroonjuwelen'). Dit betekent eveneens dat deze ontwikkelingen ingeval van schaarste bestuurlijke en ambtelijk de aandacht krijgen en in financiële zin voorrang.

De navolgende ontwikkelingen hebben de prioriteit van het college:

- Aanpak 0-100 in het sociaal domein: inhoudelijke en organisatorische vormgeving, alsook fysieke huisvesting en inrichting Sportlaan.

Toelichting: deze ontwikkeling ondersteunt de transformatie voor het gehele sociale domein. Deze transformatie is inhoudelijk (kadernota) en financieel urgent.

- Hof van Cramer: de ontwikkeling naar een multifunctionele accommodatie in het centrum van Wapenveld, inclusief de locatie aanpak 0-100.

Toelichting: sprake is van een lang bestaande ambitie, die het centrum van Wapenveld een forse en beeldbepalende impuls geeft.

- Centrumontwikkeling Heerde: het plan om te komen tot de herontwikkeling van de (oude) gemeentewerf t/m het gebouw van Van Setten/Van Loenen.

Toelichting: ook hier is sprake van een reeds langlopend traject, dat beeldbepalend is voor het centrum van Heerde en tevens dit centrum een upgrade geeft.

- Integraal Huisvestingsplan onderwijsgebouwen

Toelichting: samen met het onderwijsveld wordt een integraal huisvestingsplan opgesteld met als doel onze schoolgebouwen toekomstbestendig te maken. De verwachting is dat dit plan binnen afzienbare tijd voor besluitvorming aan de raad wordt aangeboden. Dit plan zal evenwel gepaard gaan met forse investeringen, waardoor fasering onvermijdbaar wordt.

Deze vier ontwikkelingen hebben voor het college topprioriteit. Dit betekent ook dat het college de beschikbare budgettaire vrije ruimte voor de komende jaren (zie paragraaf meerjarenramingen) wil aanwenden voor deze majeure ontwikkelingen.

Aangezien alle vier de prioriteiten nog volop in ontwikkeling resp. onderzoek zijn, is het in dit stadium niet mogelijk aan te geven welk bedrag gemoeid is met elk onderwerp.

Wel is sprake van een richting: het college opteert ervoor de geraamde budgettaire ruimte te oormerken voor deze vier ontwikkelingen.

Risicoparagraaf

In deze paragraaf wordt een opsomming gegeven van risico's die hun weerslag kunnen hebben op de gepresenteerde meerjarenraming en financiële positie van de gemeente.

Herverdeling gemeentefonds

BZK doet onderzoek naar de huidige verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten, zowel voor wat betreft de rijksmiddelen sociaal domein, als de overige, klassieke domeinen. De verwachting is dat dit onderzoek gaat leiden tot forse herverdeeleffecten ten koste van kleine gemeenten.

Realisatie ombuigingen

Hoewel de meeste ombuigingen inmiddels gerealiseerd zijn, hangen enkele (beleidsmatige) ombuigingen nog in de lucht. Hierover vindt nog overleg plaats.

Richtlijn extra middelen jeugdzorg

Vorig jaar heeft uw raad een dekkingsplan programmabegroting 2020 e.v. vastgesteld waarbij met goedkeuring van de financieel toezichthouder (provincie) vanaf 2022 per jaar rekening wordt gehouden met extra rijksmiddelen jeugdzorg. Het merendeel van alle gemeenten heeft deze richtlijn toegepast. Voor ons gaat dit om een bedrag van €243.000 per jaar.

Schoon & Leefbaar huis

De extra kosten voor Schoon & Leefbaar huis, vooral veroorzaakt door het abonnementstarief, worden in 2020 en 2021 gedekt uit de algemene reserve. Daarmee is er tijd om te komen tot een radicale ombuiging van het bestaande beleid, zodat vanaf 2022 deze kosten weer beheersbaar zijn.

Corona gerelateerde kosten

De Coronapandemie (Covid-19) heeft financieel effect voor gemeenten; extra kosten en lagere opbrengsten. Deze lasten worden separaat geadmistreerd en zijn niet verwerkt in de voorliggende meerjarenramingen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat het rijk gemeenten hierin tegemoet komt door deze lasten te compenseren.

Regionale ambities

Zoals bekend maakt Heerde deel uit van zowel de Regio Zwolle als de Cleantech Regio. Beide regio's hebben een strategische agenda. Om de doelen van de agenda's te realiseren zal de triple-helix binnen beide regio's maatregelen en acties moeten ontplooiën en aldus ook de deelnemende gemeenten. Deze regionale ambities sluiten aan bij onze lokale doelstellingen, waardoor we er vooralsnog van uitgaan dat eventuele te leveren bijdragen worden gedekt uit de bestaande begroting.

Integraal huisvestingsplan onderwijsgebouwen

Momenteel wordt er in samenspraak met schoolbesturen een zgn. integraalhuisvestingsplan opgesteld. Dit plan heeft als doel onze schoolgebouwen toekomstbestendig te maken en een doorkijk te geven in de benodigde investeringen. Hoewel dit onderwerp ook één van onze prioriteiten is (zie vorige paragraaf), zijn thans de gemoede kosten nog ongewis. Wel wordt rekening gehouden met forse investeringen.

1. Bestuur

Toelichting op programma Bestuur

Dit programma gaat over het besturen van de gemeente en de veiligheid van de inwoners. De raad en het college, bestuurlijke samenwerking, communicatie en rechtsbescherming van inwoners maar ook over openbare orde en veiligheid, de lokale regels in de Algemene Plaatselijke Verordening, de lokale uitvoering van de drank- en horecawet en handhaving, vallen onder dit programma. Ook komt in dit programma inclusief denken aan de orde, om het inclusieve gemeentebrede karakter hiervan te benadrukken.

Bestuur

Toelichting op product Bestuur

Het product Bestuur bestaat uit de subproducten college, raad, griffie en rekenkamerfunctie. Hoofdzakelijk gaat het hier om kosten voor salarissen en vergoedingen, opleidingskosten en representatie. Verder bestaat het product uit de volgende subproducten: (bestuurlijke) samenwerking, inclusief denken, internationale contacten, rechtsbescherming en communicatie.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
506050 Communicatieplan	0	20.700	0	0	0	0
521000 Raad	0	279.510	0	0	0	0
521050 Griffie	0	146.201	0	0	0	0
521100 Rekenkamerfunctie	0	19.490	0	0	0	0
521150 College	0	609.165	75.000	50.000	50.000	50.000
521300 Best. samenwerking	0	156.820	0	0	0	0
521350 Internationale contacten	0	1.780	0	0	0	0
521400 Rechtsbescherming	0	42.760	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	1.276.426	75.000	50.000	50.000	50.000
Baten						
521150 College	0	0	-52.600	0	0	0
Totaal Baten	0	0	-52.600	0	0	0
Resultaat	0	1.276.426	22.400	50.000	50.000	50.000

Toelichting op de lasten en baten product bestuur

Lasten

Bij het product Bestuur moet bij de lasten voor 2020 **€75.000,-** worden bijgeraamd; voor de jaren erna is de bijstelling **€50.000,-**. Hieronder volgt een toelichting op deze budgetbijstellingen.

521150 College

Ingeschat wordt dat er extra organisatorische kosten moeten worden gemaakt als gevolg van de Corona crisis. Hiervoor wordt eenmalig €25.000,- bijgeraamd (6).

Jaarlijks wordt er €40.000,- geraamd voor de dotatie aan de pensioenvoorziening (ex) wethouders. Deze raming is te laag gebleken; de afgelopen jaren is er in werkelijkheid gemiddeld €90.000,- per jaar aan deze voorziening gedoteerd. Deze post wordt daarom structureel met €50.000,- verhoogd zodat het jaarlijkse terugkerende tekort hiermee naar verwachting is opgelost (3).

Baten

521150 College

De provincie Gelderland heeft een eenmalig subsidiebedrag van **€52.600,-** beschikbaar gesteld om (een deel) van de extra kosten die ontstaan als gevolg van de Corona crisis te kunnen betalen. Dit geld moet worden ingezet voor de uitvoering van vitale functies, ondersteuning van kwetsbare groepen, het versterken van de sociale verbinding of aan cultuur, sport, recreatie en toerisme (6).

Veiligheid

Toelichting op product Veiligheid

Het product Veiligheid bestaat uit de subproducten brandweer, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid, opvang huisdieren, APV, drank en horecawet en handhaving. De lasten op dit product hebben voor een groot deel betrekking op de brandweertaken in VNOG-verband. Daarnaast worden legesopbrengsten binnen dit product verantwoord.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
502020 Brandweergarage Heerde	0	58.521	0	3.000	3.000	3.000
502040 Brandweergarage Wapenveld	0	27.447	6.000	6.000	6.000	6.000
523000 Brandweer	0	980.456	0	28.600	28.600	28.600
523050 Crisisbeheersing	0	38.588	0	0	0	0
523100 Openbare orde & Veiligheid	0	115.962	5.000	0	0	0
523150 APV	0	139.583	0	0	0	0
523200 Drank- en horecawet	0	37.918	0	0	0	0
545150 Handhaving Bouwen	0	181.178	0	0	0	0
545300 Handhaving Milieubeheer	0	7.472	0	0	0	0
551300 Opvang huisdieren	0	10.380	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	1.597.505	11.000	37.600	37.600	37.600
Baten						
523000 Brandweer	0	-8.000	0	0	0	0
523150 APV	0	-13.420	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-21.420	0	0	0	0
Resultaat	0	1.576.085	11.000	37.600	37.600	37.600

Toelichting op de lasten en baten product Veiligheid

Lasten

De lasten moeten bij het product Veiligheid met **€11.000,-** naar boven worden bijgesteld voor 2020. Voor de jaren 2021-2024 is deze bijstelling **€37.600,-**. Hieronder is een toelichting opgenomen voor deze bijstellingen.

502040 Brandweerkazerne Heerde en 502040 Brandweerkazerne Wapenveld

De schoonmaakkosten voor de brandweerkazerne te Heerde moeten met ingang van 2021 met €3.000,- naar boven worden bijgesteld (3).

De energiekosten van de brandweerkazerne te Wapenveld zijn te laag geraamd; deze moeten structureel met €6.000,- worden verhoogd (3).

523000 Brandweer

De inspectie en het onderhoud van brandkranen en brandputten is vanaf 1-1-2020 volledig overgedragen naar de gemeenten. Voor de inspectie was wel een budget in de begroting opgenomen; de onderhoudskosten en de inzet van een inspectievoertuig (tezamen met 5 andere gemeenten) waren niet geraamd. Verwacht wordt dat deze meerkosten vanaf 2021 structureel €10.000,- bedragen (3).

In de vorige meerjarenraming was er een gemeentelijke bijdrage voor de VNOG opgenomen die was ontleend aan de begroting van deze organisatie. Inmiddels is er een nieuwe begroting opgesteld waarbij rekening is gehouden met een redelijke forse, maar wel realistische, indexering en een stijging van het opleidingsbudget. Dit betekent dat de bijdrage van de gemeente Heerde hiermee structureel met €18.600,- toeneemt (1).

523100 Openbare orde & Veiligheid

Vanwege toezicht op de naleving van de maatregelen omtrent de Corona crisis is dit jaar extra toezichtscapaciteit nodig; een incidentele extra uitgaaf van €5.000,- (6).

2. Bedrijfsvoering

Toelichting op programma Bedrijfsvoering

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën en de financiële uitvoering van het Grondbeleid, vallen onder dit programma de gemeentelijke organisatie, de accommodaties voor gemeentebestuur en ambtelijke organisatie, burgerzaken, het streekarchivariaat, basisregistraties, informatisering en automatisering en elektronische dienstverlening.

Financiën

Toelichting op product Financiën

Het product Financiën bestaat uit de subproducten accountantskosten, belastingen en diverse saldi.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
531000 Accountantskosten	0	73.410	5.000	0	0	0
531751 Reserve Precariobelasting	0	828.420	0	0	0	0
531850 Saldo voor bestemming	0	12.405	-12.405	-72.952	-45.323	-119.320
Totaal Lasten	0	914.235	-7.405	-72.952	-45.323	-119.320
Baten						
531450 Reserve investeringen en eigen vermogen	0	-51.579	0	0	0	0
531800 Saldo van kostenplaatsen	-1	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-1	-51.579	0	0	0	0
Resultaat	-1	862.656	-7.405	-72.952	-45.323	-119.320

Toelichting op de lasten en baten product Financiën

Lasten

De raming van de uitgaven bij het product Financiën kan voor 2020 met **€7.405,-** en voor de jaren erna met respectievelijk **€72.952,-**; **€45.323,-** en **€119.320,-** naar beneden worden bijgesteld. De twee oorzaken hiervan zijn hieronder toegelicht.

531000 Accountantskosten

In 2020 vindt de aanbesteding plaats van de accountantsdienstverlening voor controle van de boekjaren 2021 t/m 2024. Daarbij zijn er in 2020 extra controlewerkzaamheden door de accountant verricht met betrekking tot het inschatten van de effecten van de Corona pandemie voor de jaarrekening 2019. De hiermee verband houdende kosten van naar verwachting €5.000,- drukken op het controlebudget van boekjaar 2020 (6).

531850 Saldo voor bestemming

De positieve begrotingsaldi van de vorige meerjarenraming zijn op deze post teruggeboekt zodat voor de jaren 2020-2024 uiteindelijk de nieuwe saldi kunnen worden bepaald (5).

Uitvoering Grondbeleid

Toelichting op product uitvoering Grondbeleid

Het voeren van grondexploitaties.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
539000 Grondbeleid	0	84.349	0	0	0	0
539100 Grondexpl. niet bedrijventerreinen	0	15.169	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	99.518	0	0	0	0
Baten						
539000 Grondbeleid	0	-338.967	85.000	0	0	0
Totaal Baten	0	-338.967	85.000	0	0	0
Resultaat	0	-239.449	85.000	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product uitvoering Grondbeleid

Baten

De verwachte winstneming van de grondexploitatie is met **€85.000,-** naar beneden bijgesteld naar €115.000,-. Dit is het bedrag dat kan worden gerealiseerd als dit jaar de exploitatie van de Bovenkamp kan worden afgesloten. De overige, nog winstgevende, complexen zijn erg afhankelijk van het economisch tij. Gelet op de Coronacrisis is stagnatie hiervan niet uit te sluiten; daarom wordt hiervan dit jaar geen winst meer in de raming opgenomen (6).

Burgerzaken

Toelichting op product Burgerzaken

Burgerzaken draait om mensen en in de eerste plaats om hun identiteit. Met hun identiteit hebben burgers recht op allerlei voorzieningen en diensten van de overheid. Burgerzaken vervult de rol van 'poortwachter' door het vaststellen en vastleggen van de identiteit bij geboorte of bij binnenkomst van elke nieuwe inwoner van de gemeente. Daarnaast is Burgerzaken door de afgifte van reis- en rijdocumenten een belangrijke speler in de keten van identiteitsvaststelling, identiteitscontrole en identiteitsbescherming.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
525000 Burgerzaken	0	280.807	9.785	0	0	0
525050 Secretarieleges	0	65.640	0	0	0	0
525100 Verkiezingen	0	0	0	0	0	0
525150 Vaccinatie & doodschouw	0	11.870	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	358.317	9.785	0	0	0
Baten						
525050 Secretarieleges	0	-205.440	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-205.440	0	0	0	0
Resultaat	0	152.877	9.785	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Burgerzaken

Lasten

Bij het product Burgerzaken moet er **€9.785,-** worden bijgeraamd voor de aanschaf van nieuwe stembokjes; deze zijn aan vervanging toe (1).

Basisregistratie

Toelichting op product Basisregistratie

Gemeente Heerde is (wettelijk) verplicht haar informatievoorziening te baseren op het stelsel van basisregistraties. Basisregistraties borgen een eenmalige invoer en meervoudig gebruik van gegevens. De meest bekende zijn de basisregistraties Personen (BRP), adressen en gebouwen (BAG), basisregistratie WOZ en de basisregistratie voor bedrijven (NHR). In deze basisregistraties staan de algemene gegevens zoals persoonsgegevens, adressen en bedrijfsnamen. In applicaties gebruiken we deze basisgegevens en vullen die aan met taakspecifieke gegevens.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
521450 Basisregistratie	0	55.180	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	55.180	0	0	0	0
Resultaat	0	55.180	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Basisregistratie

Geen opmerkingen.

Streekarchivariaat

Toelichting op product Streekarchivariaat

De statische archieven van de drie gemeenten (Heerde, Epe en Hattem) zijn samengebracht in één bewaarplaats. Het streekarchief bevindt zich bij het gemeentehuis van Epe. De streekarchivaris voert ook beheer taken als behoudswerkzaamheden uit en verzorgt de inzage mogelijkheid in de studiezaal. Heerde heeft zitting in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Tevens huurt de gemeente Heerde in Epe ruimte die aan de gestelde eisen voldoet voor het dynamische archief.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
521550 Streekarchivariaat	0	93.581	0	-7.000	-7.000	-7.000
Totaal Lasten	0	93.581	0	-7.000	-7.000	-7.000
Resultaat	0	93.581	0	-7.000	-7.000	-7.000

Toelichting op de lasten en baten product Streekarchivariaat

Lasten

De uitgaven zijn bij het product Streekarchivariaat met ingang van 2021 **€7.000,-** lager doordat de afvoer van het archief grotendeels door een eigen medewerker wordt uitgevoerd (3).

3. (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Duurzaamheid

Toelichting op product Duurzaamheid

De kosten van de ambtelijke capaciteit, eventuele externe advisering en de bijdrage aan het energieloket en regiotaken.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
521600 Duurzaamheid	0	144.908	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	144.908	0	0	0	0
Resultaat	0	144.908	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Duurzaamheid

Geen opmerkingen.

Economie

Toelichting op product Economie

Ambtelijke capaciteit, externe advisering bijdrage vitale vakantieparken, bijdragen aan de Regio Zwolle en de Cleantech Regio, de huur van het plein van de Johanneskerk in Heerde en energieverbruik ten behoeve van de markt.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
533000 Economische zaken	285.231	308.209	0	10.000	10.000	0
533050 Markten	28.313	28.827	5.000	5.000	5.000	5.000
533100 Festiviteiten	3.694	5.046	0	0	0	0
Totaal Lasten	317.237	342.082	5.000	15.000	15.000	5.000
Baten						
533000 Economische zaken	0	0	0	0	0	0
533050 Markten	-14.111	-21.880	0	0	0	0
533100 Festiviteiten	-1.840	-1.250	0	0	0	0
Totaal Baten	-15.952	-23.130	0	0	0	0
Resultaat	301.285	318.952	5.000	15.000	15.000	5.000

Toelichting op de lasten en baten product Economie

Lasten

Bij het product Economie moeten de lasten structureel met **€5.000,-** worden verhoogd. Daarnaast is er voor de jaren 2021 en 2022 **€10.000,-** extra budget nodig. Hieronder zijn deze mutaties toegelicht.

533000 Economische zaken

Voor de uitvoering van het project Toekomst Bestendige Bedrijventerreinen is voor 2021 en 2022 €10.000,- nodig voor de co-financiering van actiepunten (4).

533050 Markten

Vanwege toegenomen kosten voor het netbeheer van energie is er een structureel extra budget van €5.000,- nodig voor deze post (3).

Toerisme

Toelichting op product Toerisme

Faciliteren van 'Visit Heerde', Visit Veluwe, promotie van Cittaslow en toeristische infrastructuur.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
533200 Toerisme & Recreatie	366.399	368.138	0	0	0	0
533201 Reserve Toerisme & Recreatie	2.426	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	368.824	368.138	0	0	0	0
Baten						
533200 Toerisme & Recreatie	-2.426	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-2.426	0	0	0	0	0
Resultaat	366.399	368.138	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Toerisme

Geen opmerkingen.

Bouwen en wonen

Toelichting op product Bouwen en Wonen

Ambtelijke capaciteit, beheerkosten startersleningen, bijdragen aan externe onderzoeken en aan de regionaal woonruimteverdeelcommissie, kosten voor de woonwagens die op het terrein Krimpenbos staan en leges WABO voor bouwvergunningen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
545000 Volkshuisvesting	0	172.800	20.250	50.500	40.500	40.500
545050 Woonwagenkamp	0	10.322	0	0	0	0
545100 Vergunning & toezicht Bouwen	0	386.190	0	0	0	0
545250 Milieubeheer	0	323.822	-27.570	22.743	17.276	18.776
Totaal Lasten	0	893.134	-7.320	73.243	57.776	59.276
Baten						
545050 Woonwagenkamp	0	-5.130	0	0	0	0
545200 Leges WABO	0	-403.000	0	0	0	0
545250 Milieubeheer	0	-62.232	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-470.362	0	0	0	0
Resultaat	0	422.772	-7.320	73.243	57.776	59.276

Toelichting op de lasten en baten product Bouwen en Wonen

Lasten

De lasten van het product Bouwen en Wonen kunnen voor 2020 per saldo met **€7.320,-** worden verlaagd. Voor de jaren erna moeten de budgetten met respectievelijk **€73.243,-**; **€57.776,-** en **€59.276,-** naar boven worden bijgesteld. Hieronder zijn deze mutaties toegelicht.

545000 Volkshuisvesting

Om uitvoering te kunnen geven aan een aantal acties die genoemd staat in de 'Woonagenda gemeente Heerde 2020-2023' is extra budget nodig. Hiermee kan een gemeentelijk onderhandelaar en coördinator worden aangetrokken (startend halverwege 2020; kosten €40.500,- per jaar) waardoor aan de voorzijde de processen van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouw opgaven beter kunnen worden gestuurd. In 2023 vindt een evaluatie van de Woonagenda plaats (4). Daarnaast is er voor het opstellen van een kavelpaspoort waarbij onderzoek wordt gedaan naar alternatieve/innovatieve woonvormen (bijv. tiny houses) €10.000,- nodig in 2021 (4).

545250 Milieubeheer

Het aantal wildaanrijdingen blijft stijgen; hierdoor stijgt ook de bijdrage aan Stichting Groennetwerk die zorgt voor de afhandeling hiervan. De kosten hiervoor moeten daarom de komende jaren met respectievelijk €4.000,-; €5.500,- en €7.000,- worden verhoogd (3).

De jaarrekening 2019 van de ODNV is afgesloten met een batig saldo; de gemeente Heerde ontvangt hierdoor €18.071,- terug. Daarnaast wordt de bijdrage voor 2020 verlaagd met €9.499,- als gevolg van een lager aantal sloopmeldingen. Voor 2020 is dit een totaal voordeel van €27.570,- (5). Voor de jaren erna moet de bijdrage aan de ODNV met €15.000,- worden bijgesteld doordat er een extra takenpakket (natuurtaken) wordt afgenomen. De gemeentelijke bijdrage aan de overige taken van de ODNV is voor 2021 iets hoger dan de huidige raming (€3.743,-); de jaren erna kan de raming met €3.224,- naar beneden worden bijgesteld (4).

Ruimtelijke ontwikkeling

Toelichting op product Ruimtelijke ontwikkeling

Ambtelijke capaciteit voor eigen plannen, initiatieven van derden en planschades en externe advisering hierover.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
547000 RO eigen plannen	0	207.006	0	0	0	0
547050 RO initiatieven van derden	0	140.821	0	0	0	0
547100 RO toezicht handhaving	0	2.491	0	0	0	0
547150 Planschades	0	25.000	0	0	0	0
547250 Omgevingswet	415	122.500	0	0	0	0
Totaal Lasten	415	497.818	0	0	0	0
Baten						
547000 RO eigen plannen	0	-34.180	0	0	0	0
547050 RO initiatieven van derden	0	-49.670	0	0	0	0
547150 Planschades	0	-25.000	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-108.850	0	0	0	0
Resultaat	415	388.968	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Ruimtelijke ontwikkeling

Geen opmerkingen.

Accommodaties

Toelichting op product Accommodaties

Betreft accommodaties die zichtbaar en hoorbaar zijn in de openbare ruimte en de vrijkomende locaties als De Hank, 't Honk en Willem-Alexanderschool.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
502060 Carillion	0	1.620	0	0	0	0
502080 Podiumvoorziening dorpsplein Heerde	0	1.050	0	0	0	0
502120 Muziekkoepeel Veessen	0	1.600	0	1.700	1.700	1.700
502180 Stalling werf	0	15.590	0	0	0	0
502640 Flessenbergerweg 39	0	22.688	10.000	2.000	2.000	2.000
502680 Villa Jacoba	0	32.288	0	0	0	0
502740 Nachtegaalweg 48	0	21.045	0	0	0	0
549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	0	153.109	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
549200 Vrijkomende locaties	0	84.736	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	333.726	0	-6.300	-6.300	-6.300
Baten						
502001 Reserve gebouwen	0	0	-57.000	-18.000	-10.000	-10.000
502680 Villa Jacoba	0	-17.894	0	0	0	0
502740 Nachtegaalweg 48	0	-21.704	0	0	0	0
549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	0	-35.251	0	0	0	0
549200 Vrijkomende locaties	0	0	-37.000	0	0	0
549201 Reserve vrijkomende locaties	0	-32.968	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-107.817	-94.000	-18.000	-10.000	-10.000
Resultaat	0	225.909	-94.000	-24.300	-16.300	-16.300

Toelichting op de lasten en baten product Accommodaties

Lasten

Voor 2020 hoeft het budget bij het product Accommodaties niet te worden verhoogd; de mutaties zijn per saldo **nihil**. Voor de jaren erna kunnen de ramingen met **€6.300,-** naar beneden worden bijgesteld. Hieronder zijn de mutaties toegelicht.

502120 Muziekkoepeel Veessen

Het onderhoudsbudget voor de muziekkoepeel is te laag en moet met ingang van 2021 met €1.700,- naar boven worden bijgesteld (3).

502640 Flessenbergerweg 39

Voor binnen- en buitenschilderwerk aan dit gebouw en het herstel van bouwkundige voorzieningen en reinigingswerkzaamheden van de buitengevel is voor 2020 €10.000,- nodig. Voorgesteld wordt om deze kosten te dekken uit de reserve gebouwen (2). Voor de jaren 2021 e.v. moet er voor het schoonhouden van het gebouw €2.000,- per jaar structureel worden bijgeraamd (3).

549150 Onderhoudsplan gemeentelijke accommodaties

De budgetten voor deze post kunnen zowel voor de legionellacontrole (€5.000,-) als voor het algemeen onderhoud (€5.000,-) structureel naar beneden worden bijgesteld (3).

Baten

De opbrengsten bij dit product moeten voor 2020 met **€94.000,-** naar boven worden bijgesteld. Voor 2021 is deze bijstelling **€18.000,-**; voor de jaren erna **€10.000,-**,

502001 Reserve gebouwen

Voorgesteld is om diverse (meerkosten) bij de gebouwen te dekken door een onttrekking uit de reserve gebouwen. Deze onttrekkingen zijn geclusterd op deze post en bedragen voor 2020 €57.000,-; voor 2021 €18.000,- en voor de jaren erna €10.000,- (2).

549200 Vrijkomende locaties

In 2020 heeft de daadwerkelijke verkoop van De Hank plaatsgevonden; een jaar later dan gepland/geraamd. Deze werkelijke opbrengst van €37.000,- moet nog als raming worden opgenomen (5).

Gebiedsontwikkeling

Toelichting op product Gebiedsontwikkeling

De afwikkeling van de projecten Gebiedsontwikkeling Veessen-Wapenveld vindt in 2018 plaats.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
537000 Gebiedsontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	0	0	0	0	0
Baten						
537000 Gebiedsontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Toelichting op lasten en baten product Gebiedsontwikkeling

Geen opmerkingen.

Beheer en Onderhoud

Toelichting op product Beheer en Onderhoud

Beheer en onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, fietspaden, groen, openbare verlichting, riolering, speeltoestellen) en grondzaken.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
502100 Zoutloods	0	0	15.000	0	0	0
502500 Sportpark Molenbeek	0	8.060	18.000	0	0	0
502520 Sportpark Eeuwlanden	0	5.190	0	0	0	0
502540 Sportpark Monnikenbos	0	6.730	0	0	0	0
502560 Sportpark Veessen	0	1.540	0	0	0	0
502620 Aula en baarhuisjes	0	25.080	5.500	10.500	10.500	10.500
549300 Buitensportaccommodaties	0	339.392	0	0	0	0
551000 Gemeentelijke gronden	0	84.924	0	0	0	0
551050 Erfpachten	0	6.450	0	0	0	0
551100 Kadaster & Landmeten	0	52.294	0	0	0	0
551150 Straatreiniging&Gladheidbestrijding	0	144.345	0	0	0	0
551200 Beheerplan Wegen	0	1.616.202	36.000	0	0	0
551220 Gronddepot	0	42.825	0	0	0	0
551250 Huisnummering/straatnaamborden	0	1.820	0	0	0	0
551350 Herstel degeneratieschade	0	108.809	0	0	0	0
551400 Beheerplan Kunstwerken	0	250.256	0	0	0	0
551450 Verkeersmaatregelen	0	118.898	0	0	0	0
551600 Beheerplan Water	0	97.064	0	0	0	0
551650 Verkeers- en vervoersplan	0	39.942	0	0	0	0
551750 Beheerplan Verlichting	0	227.031	0	0	0	0
551800 Beheerplan Openbaar groen	0	1.159.992	30.000	30.000	30.000	30.000
551850 Beheerplan Speeltuinen	0	78.070	0	0	0	0
551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen	0	384.480	29.500	0	0	0
552000 Onderhoudsplan Reiniging	0	1.546.895	0	0	0	0
552100 Onderhoudsplan Riolering	0	1.145.950	0	0	0	0
552200 Huisaansluiting riolering	0	1.950	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	7.494.189	134.000	40.500	40.500	40.500
Baten						
502100 Zoutloods	0	0	-15.000	0	0	0
549300 Buitensportaccommodaties	0	-52.975	0	0	0	0
551000 Gemeentelijke gronden	0	-58.019	0	0	0	0
551050 Erfpachten	0	-48.908	0	0	0	0
551100 Kadaster & Landmeten	0	-2.130	0	0	0	0

551201 Reserve Beheerplan Wegen	0	0	-36.000	0	0	0
551220 Gronddepot	0	-42.825	0	0	0	0
551350 Herstel degeneratieschade	0	-8.750	0	0	0	0
551351 reserve Herstel degeneratieschade	0	-86.530	0	0	0	0
551401 Reserve Beheerplan Kunstwerken	0	-114.657	0	0	0	0
551750 Beheerplan Verlichting	0	-4.900	0	0	0	0
551901 Reserve Begraafplaatsen	0	-36.066	-35.000	-10.500	-10.500	-10.500
551950 Inkomsten begraafplaatsen	0	-497.493	0	0	0	0
552001 Reserve Reiniging	0	-177.088	0	0	0	0
552050 Inkomsten reiniging	0	-1.834.670	0	0	0	0
552100 Onderhoudsplan Riolering	0	-96.075	0	0	0	0
552150 Inkomsten riolering	0	-1.389.476	0	0	0	0
552200 Huisaansluiting riolering	0	-1.950	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-4.452.512	-86.000	-10.500	-10.500	-10.500
Resultaat	0	3.041.677	48.000	30.000	30.000	30.000

Toelichting op de lasten en baten product Beheer en Onderhoud

Lasten

Voor het product Beheer & Onderhoud is voor 2020 **€134.000,-** extra geld nodig. Voor de jaren daarna moet het budget met **€40.500,-** naar boven worden bijgesteld. Hieronder is een toelichting opgenomen van deze budgetbijstellingen.

502100 Zoutloods

Voor het terrein met opstallen van de voormalige Zoutloods moeten dit jaar enkele noodzakelijke onderzoeken (bodem-asbest e.d.) worden uitgevoerd. De hiermee gemoeide kosten (ingeschat op €15.000,-) kunnen worden verrekend bij de overdracht/verkoop van het complex (2).

502500 Sportpark Molenbeek

De riolering bij het sportpark Molenbeek geeft veel overlast in de vorm van verstoppingen. Binnen in het gebouw is het rioolstelsel reeds vervangen; dit jaar is het noodzakelijk om ook het buitendeel (incl. straatwerk) te vernieuwen. De kosten bedragen naar verwachting €18.000,-. Voorgesteld wordt om deze kosten te dekken uit de reserve gebouwen (2).

502620 Aula en baarhuisjes

De budgetten voor schoonmaak- en onderhoudskosten voor de aula en baarhuisjes moeten voor 2020 met €5.500,- en voor de jaren erna met €10.500,- worden verhoogd. Omdat dit een kostendekkende exploitatie betreft worden de kosten gedekt uit de reserve afkoop onderhoud graven (2).

551200 Beheerplan wegen

Het college heeft in de vergadering van 12 mei 2020 besloten om de commissie Ruimte via een discussienota voor te stellen om in totaliteit €36.000,- beschikbaar te stellen voor het tegengaan van overlast van wilde zwijnen. Tevens wordt voorgesteld om deze kosten te dekken uit de algemene reserve (2).

551800 Beheerplan Openbaar groen

De kosten voor de bestrijding van de eikenprocessierups zijn sinds vorig jaar sterk toegenomen. Afgelopen jaar heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden voor de periode 2020-2023. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden van 2019, en de verwachte overlast voor de aankomende jaren, zullen de kosten voor de bestrijding van

de eikenprocessierups jaarlijks €50.000,- zijn. Dit betekent dat hiervoor €30.000,- structureel moet worden bijgeraamd (3).

551900 Onderhoudsplan begraafplaatsen

Voor het achterstallig onderhoud van snoeiwerkzaamheden op de begraafplaats aan de Meester Nijhoffstraat is éénmalig □€29.500,- extra budget nodig. Deze kosten worden gedekt uit de reserve afkoop onderhoud graven (2).

Baten

De bijstellingen aan de batenkant, voor het jaar 2020 **€86.000,-** en voor de jaren erna **€10.500,-**, betreffen allemaal mutaties op de reserves van bovengenoemde budgetbijstellingen. Voor 2020 is dit de dekking van de kosten van de Zoutloods (€15.000,-); overlast wilde zwijnen (€36.000,-) en de begraafplaatsen (€35.000,-). Voor de jaren 2021 e.v. is dit de dekking vanuit de reserve voor de schoonmaak- en onderhoudskosten van de aula en baarhuisjes (€10.500,-) (2).

Bosbeheer

Toelichting op product Bosbeheer

Het beheer en onderhoud van het gemeentelijk bos- en heidegebied.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
502200 Gebouwen Bosbedrijf	0	8.705	0	0	0	0
555000 Bosbeheer	0	95.360	0	0	0	0
555050 Recreatiebeheer	0	3.034	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	107.099	0	0	0	0
Baten						
502200 Gebouwen Bosbedrijf	0	-4.555	0	0	0	0
555000 Bosbeheer	0	-156.066	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Baten	0	-160.621	10.000	10.000	10.000	10.000
Resultaat	0	-53.522	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting op de lasten en baten product Bosbeheer

Baten

De opbrengsten moeten bij het product Bosbeheer structureel met €10.000,- naar beneden worden bijgesteld. De volgende twee oorzaken zijn hiervoor aan te wijzen:

555000 Bosbeheer

De houtprijzen zijn de laatste jaren flink gedaald; de inkomsten hiervoor moeten daarom structureel met €15.000,- naar beneden worden bijgesteld. Er wordt maximaal 2.500 M3 hout per jaar geogst overeenkomstig het beheerplan. Dit komt overeen met de natuurlijke bijgroei van het gemeentebos. Op deze manier houden wij ons bos op een natuurlijke manier in stand (3).

De jaarlijkse subsidiebijdrage voor het Natuur en Landschapsbeheer van de provincie is met de nieuwe aanvraag met €5.000,- verhoogd en kan daarom worden bijgeraamd (5).

4. Sociaal maatschappelijk

Toelichting op programma Sociaal Maatschappelijk

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.

Preventie

Toelichting op product Preventie

Onder dit product vallen alle activiteiten die zich richten op preventie en de algemene voorzieningen en die als maatregel opgenomen zijn in het collegeprogramma, voor zowel jeugdigen als volwassenen. Deze producten maken financieel onderdeel uit van de overige producten.

Onderwijs en Educatie

Toelichting op product Onderwijs en Educatie

Vanuit dit budget wordt het onderwijskansenbeleid, leerplichtfunctie en regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters bekostigd. Daarnaast valt ook de Volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid onder dit product. De bekostiging hiervan komt voort uit de WEB-middelen die wij ontvangen vanuit het rijk via centrumgemeente Zwolle. Vanuit dit budget financieren wij formele taallessen, taalstages en de uren voor de taalpuntdocent.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
563000 Lokaal onderwijsbeleid	0	103.855	0	0	0	0
563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	0	308.838	0	0	0	0
563150 Volwasseneneducatie	0	43.185	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	455.878	0	0	0	0
Baten						
563050 Overig lokaal onderwijsbeleid	0	-307.838	0	0	0	0
563150 Volwasseneneducatie	0	-43.185	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-351.023	0	0	0	0
Resultaat	0	104.855	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Onderwijs & Educatie

Geen opmerkingen.

Onderwijshuisvesting

Toelichting op product Onderwijshuisvesting

Wat mag het kosten

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
502325 OBS Pr. Beatrix (F 421)	0	16.771	0	0	0	0
502345 OBS De Horsthoek (F 421)	0	25.010	5.000	0	0	0
502365 OBS J. Ligthart (F 421)	0	26.440	0	0	0	0
502385 OBS De Heemde (F 421)	0	19.304	0	0	0	0
549000 Huisvesting basisonderwijs	0	214.401	0	0	0	0
549001 Reserve Huisvesting basisonderwijs	0	98.360	0	0	0	0
549050 De Sprengen	0	59.553	9.000	9.000	9.000	9.000
549100 De Noordgouw	0	101.276	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	561.115	14.000	9.000	9.000	9.000
Baten						
502345 OBS De Horsthoek (F 421)	0	-33.850	0	0	0	0
549000 Huisvesting basisonderwijs	0	-1.000	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-34.850	0	0	0	0
Resultaat	0	526.265	14.000	9.000	9.000	9.000

Toelichting op de lasten en baten product Onderwijshuisvesting

Lasten

De lastenverhoging bij het product Onderwijshuisvesting is voor 2020 **€14.000,-**. Voor 2021 e.v. moet er **€9.000,-** worden bijgeraamd. Hieronder zijn deze begrotingsaanpassingen toegelicht.

502345 OBS De Horsthoek

De levensduur van de technische installaties bij de OBS De Horsthoek is al lang verstreken; de installaties worden in werking gehouden door te acteren op klachten. Er wordt geen preventief onderhoud meer uitgevoerd. Ingeschat wordt dat de meerkosten als gevolg van deze reparaties €5.000,- gaat bedragen dit jaar. Voorgesteld wordt om ook deze kosten te dekken uit de reserve gebouwen (2).

549050 De Sprengen

De kosten voor de huur van een houtwerkplaats, €9.000,- per jaar, moeten worden vergoed aan het Sprengen College. Hiervoor was tot op heden geen raming in de begroting opgenomen (3).

Kunst, cultuur en media

Toelichting op product Kunst, cultuur en media

Dit product omvat het (subsidie)beleid op gebied van bibliotheekwerk, cultuurplein, cultuureducatie, muziek- zangverenigingen, Oranjeverenigingen, lokale radio en monumenten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
565000 Bibliotheekwerk	0	270.255	0	-25.000	-25.000	-25.000
565100 Kunst & Cultuur	0	252.085	0	25.000	25.000	25.000
565150 Theater & Muziek	0	26.900	0	0	0	0
565200 Lokale radio	0	9.114	0	0	0	0
565300 Monumentenzorg	0	65.905	0	7.500	7.500	7.500
Totaal Lasten	0	624.259	0	7.500	7.500	7.500
Baten						
565300 Monumentenzorg	0	-2.500	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-2.500	0	0	0	0
Resultaat	0	621.759	0	7.500	7.500	7.500

Toelichting op de lasten en baten product Kunst, cultuur en media

Lasten

Bij het product Kunst, cultuur en media zijn de lasten met ingang van 2021 met **€7.500,-** naar boven bijgesteld. Hieronder is deze bijstelling, en de overige budgetneutrale mutatie, toegelicht.

565000 Bibliotheekwerk / 565100 Kunst & Cultuur

In het ombuigingsvoorstel is in eerste instantie afgesproken om €100.000,- te bezuinigen op de cultuursector. Inmiddels is deze bezuinigingsmaatregel verder geconcretiseerd door €25.000,- te bezuinigen op de bibliotheek, €25.000,- te bezuinigen op het Cultuurplein en €50.000,- te bezuinigen op het overige sociaal domein. Deze budgettaire neutrale aanpassingen zijn in deze perspectiefnota verwerkt (2).

565300 Monumentenzorg

De bijraming bij dit onderdeel van €7.500,- voor de komende jaren betreft de structurele kosten voor het functioneren en in stand houden van een erfgoedcommissie. De gemeente Heerde heeft deze commissie momenteel alleen op papier; er is nu te weinig budget om hier goede invulling aan te geven. Daarom worden nu stappen gezet om een dergelijke commissie, onder de naam 'Erfgoedcommissie Heerde' nieuw leven in te blazen (4).

Sport

Toelichting op product Sport

Het product Sport omvat alle inzet, subsidies en bijdragen ten behoeve van sportstimulering. Hieronder vallen o.a. de binnen- en buitensport, de exploitatiebijdrage voor het zwembad en de combinatiefunctionaris sport.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
567150 Sportbeleid	0	134.368	25.000	10.000	10.000	0
567250 Zwembad	0	180.643	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	315.011	25.000	10.000	10.000	0
Baten						
567150 Sportbeleid	0	-71.978	-25.000	-10.000	-10.000	0
567251 Reserve zwembad	0	-5.058	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-77.036	-25.000	-10.000	-10.000	0
Resultaat	0	237.975	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Sport

Lasten en baten

567150 Sportbeleid

Zowel de uitgaven als de inkomsten zijn bij het product Sportbeleid voor 2020 met **€25.000,-** en voor de jaren 2021 en 2022 met **€10.000,-** naar boven bijgesteld. Van deze budgetbijstelling wordt €15.000,- in 2020 gebruikt voor het opstellen van een lokaal sportakkoord door een sportformateur. Voor de uitvoering van dit sportakkoord wordt voor de komende jaren €10.000,- geraamd. Deze kosten worden allemaal door het rijk vergoed en verlopen daarom voor de begroting budgetneutraal (2).

Accommodaties SMV

Toelichting op product Accommodaties SMV

Accommodaties die een sociaal maatschappelijke functie in onze gemeente hebben en waarvoor wij financieel verantwoordelijk zijn of een financiële bijdrage leveren.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en afrmang 2020	Bij en afrmang 2021	Bij en afrmang 2022	Bij en afrmang 2023
Lasten						
502390 De Heerd	0	381.157	0	0	0	0
502395 De Rhijnsberg	0	441.073	0	10.000	10.000	10.000
502440 Sportzaal Wapenveld	112.972	96.533	5.000	9.000	9.000	9.000
502460 Sporthal Faberhal	201.958	223.882	0	0	0	0
502462 Kantine Faberhal	0	15.210	0	0	0	0
502480 Dorpsacc.De Noord	63.422	65.973	10.000	0	0	0
502590 Hof van Cramer, Wapenveld	0	21.632	9.000	0	0	0
Totaal Lasten	378.352	1.245.460	24.000	19.000	19.000	19.000
Baten						
502390 De Heerd	0	-174.930	0	0	0	0
502395 De Rhijnsberg	0	-343.580	0	0	0	0
502440 Sportzaal Wapenveld	-34.880	-4.000	0	0	0	0
502450 Binnensportacc2017	0	-75.870	0	0	0	0
502460 Sporthal Faberhal	-78.399	-4.000	0	0	0	0
502480 Dorpsacc.De Noord	-14.877	-2.000	0	0	0	0
502481 Reserve Dorpsacc.De Noord	0	0	-10.000	0	0	0
502590 Hof van Cramer, Wapenveld	0	-12.288	0	0	0	0
Totaal Baten	-128.157	-616.668	-10.000	0	0	0
Resultaat	250.195	628.792	14.000	19.000	19.000	19.000

Toelichting op de lasten en baten product Accommodaties SMV

Lasten

De uitgaven moeten voor het product Accommodaties SMV voor 2020 met **€24.000,-** en voor de jaren erna met **€19.000,-** worden verhoogd. Hieronder is een toelichting gegeven op deze budgetbijstellingen.

502395 De Rhijnsberg

De kosten voor het preventief onderhoud aan de technische installaties van De Rhijnsberg is in werkelijkheid hoger dan nu is begroot; daarnaast heeft het gebouw te kampen met lekkages aan de dakafwerking. Vanaf het jaar 2021 moet het

onderhoudsbudget voor dit gebouw worden verhoogd met €10.000,-. Voorgesteld wordt om deze kosten voor de jaren 2021 t/m 2023 te dekken uit de reserve gebouwen. Voor de jaren erna moeten deze meerkosten worden gedekt binnen de reguliere exploitatie (2).

502440 Sportzaal Wapenveld

De kosten voor het schoonmaken van de sporthal Wapenveld zijn te laag begroot en moeten met ingang van 2020 met €5.000,- worden verhoogd. De raming voor de beveiligingsrondes moet eveneens worden verhoogd met €4.000,- ingaande 2021 (3).

502480 Dorpsaccommodatie De Noord

Het college heeft in de vergadering van 12 mei 2020 besloten om aan Lucrato €10.000,- beschikbaar te stellen als schadeloosstelling voor een deel van de gemeenschapsaccommodatie De Stikke/de Noord in Veessen. Hiermee is het ruimtegebrek bij de verenigingen opgelost en heeft Veessen weer een toekomstbestendige gemeenschapsaccommodatie. Het college heeft tevens besloten om de raad voor te stellen om deze kosten te dekken uit de reserve gebouwen (2).

502590 Hof van Cramer

Bij de Hof van Cramer moeten dit jaar twee asbesthoudende constructies worden gesaneerd in verband met het risico van beschadigen. De kosten hiervoor bedragen €9.000,-; voorgesteld wordt om deze kosten te dekken uit de reserve gebouwen (2).

Baten

502481 Reserve dorpsaccommodatie De Noord

De schadeloosstelling van **€10.000,-** voor de gemeenschapsaccommodatie De Stikke/De Noord in Veessen wordt gedekt door een onttrekking uit de reserve; deze mutaties is hier geboekt (zie ook de lastenkant) (2).

Informatie en toegang sociaal domein

Toelichting op product Informatie en toegang sociaal domein

Onder dit product vallen de ambtelijke kosten van medewerkers die de toegang vormen, de kosten voor de Adviesraad Sociaal Domein, onafhankelijke clientondersteuning en kosten voor ICT.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
571005 Informatie & Toegang	0	438.279	210.000	0	0	0
571055 Onafh. Clientondersteuning / -participa	0	48.902	0	0	0	0
571105 ICT	0	37.220	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	524.401	210.000	0	0	0
Baten						
571005 Informatie & Toegang	0	0	-210.000	0	0	0
Totaal Baten	0	0	-210.000	0	0	0
Resultaat	0	524.401	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Informatie en toegang sociaal domein

Lasten en baten

571005 Informatie & Toegang

In 2019 is er €250.000,- beschikbaar gesteld voor het project 'aanpak 0-100 jaar'. Van dit budget resteert nog **€210.000,-**; dit geld moet dit jaar worden ingezet om het project te kunnen afronden. Voorgesteld wordt daarom om dit geld vrij te geven uit de daarvoor ingestelde reserve 'aanpak 0-100 jaar'. Voor de exploitatie verloopt dit dus budgetneutraal (2).

Jeugdhulp individuele voorzieningen

Toelichting op product Jeugdhulp individuele voorzieningen

Jongeren onder de 18 of 21 jaar krijgen op basis van een indicatie hulp in natura door één of meerdere aanbieders binnen de regionaal afgesloten raamovereenkomst. Bepalend voor de uitgaven is het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp en de zorgzwaarte. Ook de PGB's vallen onder dit product. Daarnaast worden ook de regionale beschikbaarheidsvoorzieningen bekostigd binnen dit product, zoals Veilig Thuis.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
573005 Jeugdhulp PGB	0	150.000	0	0	0	0
573055 Jeugdhulp in natura	0	4.040.674	0	0	0	0
573105 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang	0	134.430	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	4.325.104	0	0	0	0
Resultaat	0	4.325.104	0	0	0	0

Toelichting op de lasten en baten product Jeugdhulp individuele voorzieningen

Geen opmerkingen.

Jeugdhulp overige voorzieningen

Toelichting op product Jeugdhulp overige voorzieningen

Vanuit dit budget worden alle vrij toegankelijke voorzieningen en preventieve activiteiten voorliggend aan jeugdhulp bekostigd, zoals de ambulante hulpverleners die werkzaam zijn vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast wordt binnen dit budget de jeugdgezondheidszorg 0-4 en 4-19 jaar bekostigd.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
575000 Jeugdzorg (overig)	0	109.741	0	0	0	0
575005 Jeugdhulp uitvoeringskosten	0	589.838	0	18.900	18.900	18.900
575200 Preventie	0	24.280	0	0	0	0
575250 Jeugdgezondheidszorg	0	453.279	8.750	17.429	17.429	17.429
575300 Voorschoolse voorziening	0	74.208	35.000	36.616	36.616	36.616
575350 Dec.uitkering peuterspeelzaalwerk	0	15.588	0	0	0	0
575400 Overige voorziening	0	103.899	46.590	780	780	780
575450 Buitenschoolse voorzieningen	0	5.100	0	100	100	100
575500 Kosten CJG	0	296.881	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	1.672.814	90.340	73.825	73.825	73.825
Baten						
575401 Reserve soc.domein jeugd	0	0	-46.590	0	0	0
Totaal Baten	0	0	-46.590	0	0	0
Resultaat	0	1.672.814	43.750	73.825	73.825	73.825

Toelichting op de lasten en baten product Jeugdhulp overige voorzieningen

Lasten

De lasten van het product Jeugdhulp overige voorzieningen moeten voor 2020 met **€43.750,-** worden verhoogd. Voor de jaren 2021 e.v. geldt een verhoging van **€73.825,-**. Hieronder volgt een onderbouwing van deze verhogingen.

575005 Jeugdhulp uitvoeringskosten

Als gevolg van een hogere loon- en prijsbijstelling van de gezinscoaches dan rekening mee was gehouden in de begroting van de gemeente Heerde, moet het budget hiervoor met ingang van het jaar 2021 met €18.900,- worden verhoogd (3).

575250 Jeugdgezondheidszorg

De loonindexering voor de jeugdgezondheidszorg is ook sneller gestegen dan verwacht; deze kosten moeten vanaf dit jaar structureel met €8.750,- naar boven worden bijgesteld (3).

Herijking van de budgetten van de GGD plus de mogelijke afname van het plusproduct 'nu niet zwanger' resulteren in een stijging van de gemeentelijk bijdrage aan deze organisatie van €8.679,- vanaf 2021 (3).

575300 Voorschoolse voorzieningen

De kosten voor kinderopvang op basis van Sociaal Medische Indicatie (SMI) ten behoeve van kinderen in een kwetsbare thuissituatie is een preventieve maatwerkvoorziening. Deze voorziening wordt vanaf 2019 vaker ingezet in gemeenten, ook in Heerde, met als doel kostenreductie van zogenaamde zwaardere maatwerkvoorzieningen Jeugdzorg en Wmo. Deze post moet daarom structureel met €25.000,- worden bijgeraamd (3).

In de collegevergadering van 24 maart 2020 is besloten om de huur voor de kinderopvang in De Rhijnsberg terug te brengen naar een realistischer bedrag. Voor 2020 kan dit voor een klein deel binnen het bestaande budget worden opgevangen; €10.000,- is extra nodig en wordt dit jaar gedekt uit de post Onvoorzien (2). Voor 2021 en verder moet de begroting hiervoor worden bijgesteld met €11.616,- (3).

575400 Overige voorzieningen

Voor 2020 is er €46.590,- extra budget nodig voor het aanstellen van een 2e straathoekwerker/jongerenwerker. Deze kosten kunnen worden betaald uit de uitkering voor beschermd wonen die in 2019 is ontvangen van de gemeente Apeldoorn. Deze uitkering is voor het grootste deel bij de najaarsnota 2019 overgeheveld naar de reserve 'sociaal domein'. Daarom wordt voorgesteld om dit geld uit deze reserve te onttrekken ter dekking van deze kosten (2).

De huur van het jongeren centrum (Verian) moet met ingang van 2021 worden verhoogd met €780,- (3).

575450 Buitenschoolse voorzieningen

De subsidie voor de scouting vereniging moet met ingang van 2021 met €100,- per jaar worden verhoogd (3).

Baten

575401 Reserve sociaal domein

De mutatie aan de opbrengstenkant voor 2020 van **€46.590,-** betreft de onttrekking uit de reserve 'sociaal domein' voor de aanstelling van een 2e straathoekwerker/jongerenwerker (zie hiervoor ook de lastenkant) (2).

Participatie en Werk

Toelichting op product Participatie en Werk

Onder dit product vallen de sociale werkvoorziening (WSW), pilot participatievoorziening en werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening. Belangrijke partner voor de uitvoering van dit product is de GR Lucrato. Zij geven invulling aan de sociale werkvoorziening, de werkgeversdienstverlening en de werknemersdienstverlening voor het deel re-integratie. Met de pilot participatievoorziening wil gemeente Heerde dat de onderdelen vanuit Zorg/Ondersteuning en Werk voor de inwoner meer met elkaar verbonden wordt.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
577050 WSW	0	2.245.039	7.797	7.327	38.268	37.507
577105 Werkzoekenden dienstverlening	0	451.544	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	2.696.583	7.797	7.327	38.268	37.507
Resultaat	0	2.696.583	7.797	7.327	38.268	37.507

Toelichting op de lasten en baten product Participatie & Werk

Lasten

De begroting moet voor dit product voor de jaren 2020 t/m 2023 met respectievelijk **€7.797,-**; **€7.327,-**; **€ 38.268,-** en **€37.507,-** naar boven worden bijgesteld. Hieronder is e.e.a. toegelicht.

577050 WSW

Naar aanleiding van de septembercirculaire 2019 moeten de WSW-budgetten met ruim €7.000,- per jaar naar boven worden bijgesteld; deze gelden worden 1 op 1 doorgestort naar Lucrato. De betreffende inkomsten zijn, conform BBV-voorschriften, opgenomen bij het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen (tezamen met de bijraming voor re-integratie) (2).

Het geraamde jaarlijkse exploitatietekort bij Lucrato komt voor rekening van de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde. Het aandeel in dit tekort voor Heerde bedraagt €120.999,- (8% van het totaal). Voor de jaren 2020 en 2021 is dit tekort reeds in de begroting opgenomen; voor de jaren erna moet hiervoor €31.223,- worden bijgeraamd (1).

Inkomen

Toelichting op product Inkomen

Het product Inkomen bestaat uit het ontwikkelen en uitvoeren van beleid op gebied van bijzondere bijstand, minimabeleid, bijstandsverlening (zelfstandigen), armoedebestrijding, het kindpakket en schulddienstverlening.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
579000 Bijstandverlening	0	387.277	0	0	0	0
579050 Levensonderhoud	0	2.553.900	0	0	0	0
579100 Bijstandverlening zelfstandigen	0	82.170	-40.580	0	0	0
579200 Inkomensondersteuningsbeleid	0	338.078	0	0	0	0
579250 Schulddienstverlening	0	59.559	0	0	0	0
579300 Minimabeleid	0	171.912	0	0	0	0
579400 Kwijtscheldingen	0	40.000	0	0	0	0
579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand	0	338.070	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	3.970.966	-40.580	0	0	0
Baten						
579050 Levensonderhoud	0	-2.698.167	33.512	33.512	33.512	33.512
579100 Bijstandverlening zelfstandigen	0	-44.083	0	0	0	0
579300 Minimabeleid	0	-51.780	0	0	0	0
579450 Bijzondere bijstand/leenbijstand	0	-3.120	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-2.797.150	33.512	33.512	33.512	33.512
Resultaat	0	1.173.816	-7.068	33.512	33.512	33.512

Toelichting op de lasten en baten product Inkomen

Lasten

579050 Levensonderhoud

In de prestatieafspraken met Lucrato was opgenomen dat deze organisatie zou zorgen voor een uitstroom van 30 uitkeringsgerechtigden in 2020. Afgezet tegenover de nieuwe, gemiddelde instroom zou dit betekenen dat, wanneer zich geen Corona crisis had voorgedaan, het aantal uitkeringsgerechtigden ongeveer gelijk gebleven zou zijn met de stand ultimo 2019. Dit zou betekenen dat er €206.665,- van het bijstandsbudget kon worden afgeraamd (3). Nu de Corona crisis zorgt voor spanningen en werkloosheid op de arbeidsmarkt is de verwachting dat deze besparing niet kan worden gerealiseerd (6).

579100 Bijstandsverlening zelfstandigen

De kosten voor het levensonderhoud Bbz worden gedekt uit het BUIG-budget en zijn al geraamd op de post 579050. Deze post kan daarom voor deze kosten, in totaliteit **€40.580,-**, worden afgeraamd (5).

Baten

579050 Levensonderhoud

Op basis van de voorlopige beschikking van het BUIG-budget voor 2020 is het budget met structureel **€33.512,-** verlaagd (1).

Wmo maatwerkvoorzieningen

Toelichting op product Wmo maatwerkvoorzieningen

Een maatwerkvoorziening is een voorziening die is afgestemd op de individuele omstandigheden en mogelijkheden van de ingezetene. Bij de maatwerkvoorziening moet rekening gehouden worden met de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt. Op deze manier wordt de cliënt in staat gesteld tot zelfredzaamheid en/of participatie, zodat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven. Een voorziening die nodig is om de mantelzorger te ondersteunen of deze te ontlasten, kan onderdeel uitmaken van een maatwerkvoorziening. Maatwerkvoorzieningen kunnen materiele en/of immateriële zijn.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
581005 Wmo uitvoeringskosten incl externe advis	0	704.908	50.000	0	0	0
581055 Maatwerkvoorzieningen ZIN BG	0	1.206.530	70.000	70.000	70.000	70.000
581155 Maatwerkvoorzieningen PGB BG	0	38.750	0	0	0	0
581205 Opvang en beschermd wonen Wmo	0	24.941	44.640	0	0	0
581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	0	491.610	40.000	75.000	75.000	75.000
581800 Maatwerkvoorzieningen natura materieel w	0	158.440	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	2.625.179	204.640	145.000	145.000	145.000
Baten						
581005 Wmo uitvoeringskosten incl externe advis	0	0	-50.000	0	0	0
581206 Reserve Soc Domein wmo	0	0	-44.640	0	0	0
581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	0	-6.140	0	0	0	0
581950 Eigen bijdragen Wmo bestaand	0	-20.000	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-26.140	-94.640	0	0	0
Resultaat	0	2.599.039	110.000	145.000	145.000	145.000

Toelichting op de lasten en baten product Wmo maatwerkvoorzieningen

Lasten

De lasten van het product Wmo maatwerkvoorzieningen stijgen in 2020 met **€204.640,-**

; de jaren erna is de stijging **€145.000,-**. Hieronder volgt een onderbouwing van de budgetaanpassingen.

581005 Wmo uitvoeringskosten

Vanuit de overheid is er €100.000,- beschikbaar gesteld voor het project logeerszorg welke loopt van mei 2019 t/m mei 2020. In 2019 is hiervoor €50.000,- uitgegeven; het restant is toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Voorgesteld wordt om de resterende €50.000,- vanuit de reserve vrij te geven zodat het project dit jaar kan worden afgerond (2).

581055 Maatwerkvoorzieningen ZIN BG

Vanuit de algemene voorziening regieondersteuning (AVR/585200) wordt structureel €70.000,- overgeheveld naar maatwerkvoorzieningen ZIN (2).

581205 Opvang en beschermd wonen GGZ

Voor 2020 is er €44.640,- nodig voor het realiseren van een inloop GGZr. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de ontvangen uitkering voor beschermd wonen; dit geld is in 2019 toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein. Voorgesteld wordt daarom om dit bedrag voor dit doel uit deze reserve vrij te geven (2).

581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel vervoerskosten

De regiekosten voor het vraagafhankelijk vervoer waren ondergebracht bij Basismobiliteit; deze kosten zijn naar deze post overgeheveld (€40.000,- structureel). Daarnaast is er een toename van het gebruik van de regiotaxi waardoor deze kostenpost met ingang van 2021 met €35.000,- is verhoogd (1).

Baten

De opbrengsten moeten met **€94.640,-** worden verhoogd als gevolg van twee onttrekkingen uit de reserve 'sociaal domein'; deze mutaties zijn hieronder toegelicht.

581005 Wmo uitvoeringskosten

Bij de najaarsnota 2019 is er €50.000,- toegevoegd aan de reserve 'sociaal domein' voor het project logeerszorg (zie ook hierboven). Dit geld wordt dit jaar besteed; het vrijgeven van dit bedrag uit de reserve is een opbrengst in de exploitatie en is op deze post verwerkt (2).

581206 Reserve sociaal domein

De kosten voor het realiseren van een inloop GGZr worden gedekt uit de reserve 'sociaal domein'. Deze onttrekking ad. €44.640,- is op deze post verwerkt.

Wmo algemene voorzieningen

Toelichting op product Wmo algemene voorzieningen

Een algemene voorziening is een aanbod van diensten en activiteiten dat zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers toegankelijk is. Het is gericht op maatschappelijke participatie. Algemene voorzieningen worden gefaciliteerd door de gemeente. Het kan hierbij ook gaan om voorzieningen die door vrijwilligersorganisaties worden aangeboden, mits deze gefaciliteerd zijn door de gemeente. Belangrijk is dat de algemene voorzieningen bekend en beschikbaar zijn, zowel bij cliënten, vrijwilligers als bij professionals, en dat zij gericht zijn op maatschappelijke participatie.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
585000 Volwassenenwerk	0	179.531	0	0	0	0
585050 Maatschappelijk werk	0	7.067	0	0	0	0
585100 Volksgezondheid	0	177.792	8.000	8.000	8.000	8.000
585150 Vreemdelingen inburgering	0	40.520	-18.860	0	0	0
585200 Algemene voorzieningen regieondersteuning	0	865.897	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
585250 Basismobiliteit	0	806.586	-28.000	-43.000	-43.000	-43.000
585300 Algemene voorziening schoon en leefbaar	0	1.364.493	600.000	800.000	0	0
585350 Vrijwilligers	0	80.811	5.000	5.000	5.000	5.000
585400 Mantelzorg	0	91.420	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	3.614.117	496.140	700.000	-100.000	-100.000
Baten						
585150 Vreemdelingen inburgering	0	-35.550	21.330	0	0	0
585250 Basismobiliteit	0	-25.350	5.000	12.500	12.500	12.500
585301 Reserve algemene voorzieningen huishoude	0	0	-600.000	-800.000	0	0
Totaal Baten	0	-60.900	-573.670	-787.500	12.500	12.500
Resultaat	0	3.553.217	-77.530	-87.500	-87.500	-87.500

Toelichting op de lasten en baten product Wmo algemene voorzieningen

Lasten

De lasten van het product Wmo algemene voorzieningen stijgen voor 2020 met **€496.140,-**; voor 2021 is deze stijging **€700.000,-**. De daaropvolgende jaren is er **€100.000,-** minder nodig van het oorspronkelijke budget. Hieronder zijn de afwijkingen toegelicht.

585100 Volksgezondheid

Conform de begroting van de GGD moet de gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel Volksgezondheid structureel met €8.000,- worden verhoogd (1).

585150 Vreemdelingen inburgering

De kosten voor het inburgeren van vreemdelingen kunnen voor dit jaar met €18.860,- naar beneden worden bijgesteld. Hierbij is als uitgangspunt genomen dat er 10 statushouders worden gehuisvest(3).

585200 Algemene voorziening regioondersteuning

Dit budget is structureel verlaagd met €70.000,- en is naar Wmo ZIN maatwerkvoorzieningen (581055) overgeheveld (2).

585250 Basismobiliteit

Het budget voor het onderdeel Basismobiliteit kan voor 2020 met €28.000,- en voor de jaren erna met €43.000,- worden afgeraamd. Dit komt doordat er een andere vereveningswijze door PlusOV wordt toegepast; hierdoor zijn de werkelijke kosten per vervoersonderdeel beter inzichtelijk gemaakt. Voor leerlingenvervoer levert dit een structureel financieel voordeel op; de vervoerskosten voor dagbesteding en jeugdwet daarentegen zijn gestegen, met name ook door een toename van het aantal gebruikers (1 en 6).

585300 Algemene voorzieningen schoon en leefbaar huis

De kosten voor de AVSLH stijgen door het abonnementstarief in combinatie met Cao-stijgingen (zie ook raadsvoorstel d.d. 20 april 2020). De verwachting is dat er voor 2020 €600.000,- extra geld nodig is; voor 2021 is dit een bedrag van €800.000,-. De raad heeft besloten om deze meerkosten te dekken uit de algemene reserve Grondbedrijf (2).

585350 Vrijwilligers

Het college heeft in de vergadering an 17 december 2019 besloten om €5.000,- structureel beschikbaar te stellen voor georganiseerde vormen van burgerparticipatie. Tevens is besloten om dit bedrag bij de voorjaarsnota 2020 / perspectiefnota 2021-2024 op te nemen (1).

Baten

De opbrengsten kunnen bij dit product voor 2020 met **€573.670,-** naar boven worden bijgesteld. Voor 2021 is deze bijstelling **€787.500,-**; de jaren erna moet er **€12.500,-** worden afgeraamd. Hieronder volgt een toelichting op deze afwijkingen.

585150 Vreemdelingen inburgering

In 2019 zijn er in Heerde 6 volwassenen gehuisvest. Dit betekent dat er van het rijk (T-1 systematiek) €14.220,- wordt ontvangen (6 keer €2.370,-). Van het oorspronkelijke budget moet dus €21.330,- worden afgeraamd (3).

585250 Basismobiliteit

Vanwege de lagere afname in verband met de Coronacrisis is de verwachting dat er €5.000,- minder reizigersbijdrage wordt ontvangen in 2020 (6). Door de afname van het vraagafhankelijk vervoer is de daling van de eigen bijdrage voor de jaren 2021 e..v. naar verwachting €12.500,- (1).

585301 Reserve algemene voorzieningen huishoudelijke hulp

De raad heeft in de vergadering van 20 april 2020 besloten om de verwachte meerkosten voor 2020 (€600.000,-) en voor 2021 (€800.000,-) voor de algemene voorziening schoon en leefbaar huis te dekken uit de algemene reserve Grondbedrijf (zie ook de toelichting bij de lastenkant).

Overzicht overhead

Toelichting op product Overhead

In 2017 zijn nieuwe BBV-voorschriften ingevoerd. Hierin is de verplichting opgenomen om de overheadkosten van de ambtelijke organisatie apart inzichtelijk te maken.

Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Concreet zijn dit de kosten van huisvesting, facilitaire zaken, automatisering en alle salariskosten en overige personeelskosten van het ondersteunende personeel. Een overzicht van de overheadkosten van de gemeente Heerde met de berekening van het overheadpercentage is hieronder samengevat weergegeven.

	R 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Raadhuis	99.356	131.155	141.763	142.936	144.138
Gemeentekantoor	280.078	254.170	259.367	262.416	264.698
Gemeentewerf	94.707	96.340	96.801	97.290	97.790
Facilitaire zaken	300.134	360.700	366.110	371.970	377.930
Automatiseringskosten	1.472.587	1.278.939	1.393.443	1.482.604	1.479.435
Overige algemene kosten	23.462	42.010	42.650	43.330	44.020
Salariskosten overheadpersoneel	4.092.208	4.171.133	4.352.678	4.466.213	4.573.227
Overige personeelskosten	495.527	505.913	518.853	528.993	538.909
Totale overheadkosten	6.858.059	6.840.361	7.171.664	7.395.751	7.520.146
Afdeling Dienstverlening en Informatiebeheer (DIB)	309.344	371.278	386.686	396.353	405.469
Afdeling Realisatie, Onderhoud en Beheer (ROB)	1.261.537	1.437.280	1.496.927	1.534.351	1.569.640
Afdeling Ruimte, Ondernemen en Wonen (ROW)	1.587.408	1.425.516	1.484.676	1.521.793	1.556.795
Afdeling Sociaal Maatschappelijke Verbinding (SMV)	2.030.691	2.538.265	2.643.603	2.709.694	2.772.017
Totale kosten primair proces	5.855.721	5.772.339	6.011.892	6.162.191	6.303.921
Totale apparaatskosten	12.713.780	12.612.700	13.183.556	13.557.942	13.824.067
Percentage overhead	53,94%	54,23%	54,40%	54,55%	54,40%

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
502160 Raadhuis	0	131.155	0	0	0	0
502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	0	254.170	15.000	13.500	5.500	5.500
502190 Gemeentewerf Veldweg	0	96.340	0	0	0	0
503000 Facilitaire zaken	0	360.700	-28.500	-37.000	-37.000	-37.000
504000 Personeel & organisatie	0	4.380.702	108.500	117.000	117.000	117.000
504100 Personeelskosten secundair overig	0	202.243	0	0	0	0
504109 Personeelskosten	0	7.030	0	0	0	0

secundair management						
504110 Personeelskosten secundair BS	0	16.420	0	0	0	0
504111 Personeelskosten secundair BD	0	14.840	0	0	0	0
504112 Personeelskosten secundair DIB	0	14.840	0	0	0	0
504113 Personeelskosten secundair ROB	0	19.530	0	0	0	0
504114 Personeelskosten secundair ROW	0	17.200	0	0	0	0
504115 Personeelskosten secundair SMV	0	25.780	0	0	0	0
504200 Personeelskosten overig	0	188.030	0	0	0	0
505000 Informatievoorziening	0	1.342.939	100.000	100.000	100.000	100.000
506000 Financiën	0	9.350	0	0	0	0
506100 Elektronische dienstverlening	0	100.286	0	0	0	0
506150 Overheadtoerekening	0	321.187	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	7.502.742	195.000	193.500	185.500	185.500
Baten						
504000 Personeel & organisatie	0	-277.195	0	0	0	0
505000 Informatievoorziening	0	-64.000	0	0	0	0
506150 Overheadtoerekening	0	-321.187	0	0	0	0
Totaal Baten	0	-662.382	0	0	0	0
Resultaat	0	6.840.360	195.000	193.500	185.500	185.500

Toelichting op de lasten en baten onderdeel Overhead

Lasten

De uitgaven bij het onderdeel Overhead moeten voor 2020 met **€195.000,-** naar boven worden bijgesteld; voor de jaren erna is de bijstelling **€193.500,-** (2021) respectievelijk **€185.500,-** (2022 en 2023).

502165 Gemeentekantoor Eperweg 5

Dit jaar is de luchtbehandelingsinstallatie in het gemeentekantoor gereinigd in verband met geconstateerde verontreinigingen. De kosten hiervoor bedroegen €8.000,-. Daarnaast is de airconditioning in de serverruimte lek en ernstig verouderd; deze moet dit jaar worden vervangen. De kosten hiervoor bedragen €7.000,-. Voorgesteld wordt om beide kosten te dekken uit de reserve gebouwen (2).

Voor 2021 moet de 2e airconditioning in de serverruimte worden vervangen; de kosten hiervan worden ingeschat op €8.000,-. Ook deze kosten kunnen worden gedekt uit de reserve gebouwen (2).

Tenslotte moeten de kosten voor de beveiliging (€2.500,-) en voor de schoonmaak van het gemeentekantoor (€3.000,-) met ingang van 2021 structureel worden bijgeraamd (3).

503000 Facilitaire zaken / 504000 Personeel & organisatie

Het college heeft in de vergadering van 26 november 2019 besloten om geen WGA- en ZW eigenrisicodragersverzekering af te sluiten. Hiermee wordt jaarlijks €77.000,- (voor 2020 €68.500,- omdat dit geen volledig jaar betreft) uitgespaard. Voor de brandverzekering daarentegen is jaarlijks €40.000,- extra nodig als gevolg van premiestijging door o.a. de brand in het gemeentekantoor. Per saldo worden de verzekeringskosten goedkoper, voor 2020 is dit voordeel €28.500,- en voor de jaren erna €37.000,-. Besloten is om dit voordeel te verrekenen met de taakstelling op Bedrijfsvoering (2).

504000 Personeel & organisatie

Een aantal taken zoals automatisering, uitkeringsadministratie, inkoop en juridische zaken wordt door de gemeenten Hattem, Oldebroek en Heerde gezamenlijk uitgevoerd. Over de verdeling van deze kosten, en dan met name de overheadkosten, bestond al langere tijd discussie. Uiteindelijk is hier onafhankelijk onderzoek naar verricht en aansluitend op dit onderzoek heeft er een second opinion plaatsgevonden. De uitkomst van beide onderzoeken was dat de gemeente Heerde momenteel te weinig bijdraagt aan deze overheadkosten; om tot een eerlijke verdeling te komen moet er hiervoor jaarlijks €80.000,- extra worden uitgegeven (1).

505000 Automatisering

De automatiseringskosten moeten als gevolg van de herijking en herfasering van het M2A-project, zoals aangekondigd in de memo ARI's 2019-86 en 2020-32, worden bijgeraamd. Daarnaast is er extra budget nodig voor de nieuwe functie van privacy officer (0,5 fte) m.b.t. de wettelijke informatiebeveiliging. Tezamen bedragen deze structurele meerkosten €100.000,- (3).

Algemene dekkingsmiddelen

Toelichting op product Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij besteedbare inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Conform de nieuwe richtlijnen worden deze budgetten nu onder een separaat hoofdstuk opgenomen (voorheen programma 2 Financiën, Economie en grote projecten). De inkomsten die tot dit onderdeel behoren zijn de Algemene Uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, OZB, Precariobelasting, Toeristenbelasting, bespaarde rente over het Eigen Vermogen en ontvangen rentes en dividenden.

De uitgaven die bij dit onderdeel zijn opgenomen hebben betrekking op de inning en verwerking van bovengenoemde inkomsten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
531100 Deelnemingen nutsbedrijven	0	1.631	0	0	0	0
531200 Geldleningen > 1 jaar	0	651.382	-20.000	0	0	0
531300 Algemene uitkering	0	-20	0	0	0	0
531510 OZB woningen	0	119.501	0	0	0	0
531560 OZB niet-woningen	0	110.885	0	0	0	0
531610 Belastingen overig	0	22.100	0	0	0	0
531750 Precariobelasting	0	6.580	0	0	0	0
Totaal Lasten	0	912.059	-20.000	0	0	0
Baten						
531100 Deelnemingen nutsbedrijven	0	-39.000	15.000	0	0	0
531200 Geldleningen > 1 jaar	0	-963.366	0	0	0	0
531300 Algemene uitkering	0	-22.983.035	-57.419	-480.761	-543.477	-514.030
531510 OZB woningen	0	-3.483.750	0	0	0	0
531560 OZB niet-woningen	0	-1.361.510	0	0	0	0
531610 Belastingen overig	0	-10.820	0	0	0	0

531750 Precariobelasting	0	-1.070.000	0	0	0	0
533250 Toeristenbelasting	0	-225.000	50.000	0	0	0
567200 Integratie uitkering combinatie function	0	-78.797	0	0	0	0
573305 Uitkering deelfonds	0	-2.785.655	0	0	0	0
577305 dec. Uitkering WSW/Reïntegratie	0	-2.101.264	-12.681	-12.594	-12.882	-28.554
Totaal Baten	0	-35.102.197	-5.100	-493.355	-556.359	-542.584
Resultaat	0	-34.190.138	-25.100	-493.355	-556.359	-542.584

Toelichting op de lasten en baten onderdeel Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

531200 Geldleningen

In 2020 geldt ook nog steeds een negatieve rente voor kortlopende geldleningen. De verwachting is dat hiermee **€20.000,-** kan worden verdiend dit jaar (5).

Baten

De baten van het product Algemene dekkingsmiddelen moeten voor 2020 met **€5.100,-** worden verhoogd. De jaren erna is de bijstelling respectievelijk **€493.355,-**; **€556.359,-** en **€542.584,-**. Hieronder is een toelichting gegeven op deze budgetbijstellingen.

531100 Deelnemingen nutsbedrijven

De Europese Centrale Bank heeft aan kredietinstellingen die onder toezicht van dit orgaan staan met klem aangeraden om de dividenduitkering op te schorten dan wel geheel te schrappen voor 2019. De ECB verwacht van de banken dat zij hun vermogen maximaal beschikbaar houden om te investeren in de kredietverlening aan hun klanten; dit als gevolg van de problemen die kunnen ontstaan door de Corona uitbraak. De BNG-bank heeft dit advies overgenomen en heeft de uitkering opgeschort. Voorzichtigheidshalve is daarom de geraamde dividenduitkering van €15.000,- volledig afgeamd (6).

531300 Algemene uitkering

Naar aanleiding van de septembercirculaire 2019 kan de algemene uitkering voor de jaren 2020 t/m 2023 worden bijgesteld met respectievelijk €57.419,-; €480.761,-; €543.477,-; en €514.030,- (5).

533250 Toeristenbelasting

De inkomsten uit de toeristenbelasting zijn met €50.000,- verlaagd door de gevolgen van de Coronacrisis. (6).

577305 Decentralisatieuitkering WSW/Reïntegratie

Naar aanleiding van de septembercirculaire 2019 is de decentralisatieuitkering voor de komende jaren verhoogd met €12.681,- (2020) oplopend tot €28.554,- voor 2023. (2 en 5).

Onvoorzien

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Bij en aframing 2020	Bij en aframing 2021	Bij en aframing 2022	Bij en aframing 2023
Lasten						
531400 Onvoorzien	0	50.000	-10.000	0	0	0
Totaal Lasten	0	50.000	-10.000	0	0	0
Resultaat	0	50.000	-10.000	0	0	0

Toelichting op de baten en lasten van Onvoorzien

Lasten

531400 Onvoorzien

In de collegevergadering van 24 maart 2020 is besloten om de lagere huurinkomsten van de kinderopvang in de Rhijnsberg voor het grootste deel (**€10.000,-**) te dekken uit de post Onvoorzien (2).

Meerjareninvesteringplan 2021-2024

Investeringsomschrijving	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Investerings toerisme	Fietspaden/MTB-netwerk/wandelpadennetwerk	57.000	90.000		
Investerings onderwijshuisvesting	nieuwe investeringen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Investerings sport	structureel investeringsbudget voor doelen, balvangers en renovatie velden	47.500	47.500	47.500	47.500
Reconstructie wegen	investeringsbudget nader in te vullen	400.000	250.000	250.000	250.000
Kleine onvoorziene investeringen	structureel investeringsbudget nader in te vullen	25.000	25.000	25.000	25.000
Grasbeton buitenwegen	investeringsbudget eens per 2 jaar nader in te vullen		40.000		40.000
Verbetering Kamperweg/aansluiting Heerderstrand/A50	investeringsbudget nader in te vullen	200.000			
Investerings verkeersveiligheid	structureel investeringsbudget nader in te vullen	25.000	25.000	25.000	25.000
Investerings openbare verlichting	structureel investeringsbudget nader in te vullen	80.000	80.000	80.000	80.000
Investerings plantsoenen	structureel investeringsbudget nader in te vullen	50.000	50.000	50.000	50.000
Investerings speelplaatsen	structureel investeringsbudget nader in te vullen	25.000	25.000	25.000	25.000
Investerings riolering	investeringsbudget conform gemeentelijk rioleringsplan	401.624	1.050.555	485.000	485.000
Investerings begraafplaatsen	investeringsbudget conform calculatie begraven	50.000	16.000		
Investerings gebouwen	investeringsbudget conform meerjareninvesteringplan gebouwen	403.388	360.580		
Investerings tractie	investeringsbudget tbv vervanging materieel wijkbeheer conform vervangingsschema	53.000	153.000		160.000
Totaal investeringen		1.817.512	2.212.635	987.500	1.187.500

Financiële kaders

Financiële kaders

In dit hoofdstuk worden de richtlijnen en kaders geformuleerd die van belang zijn voor de financieel-technische afbakening van de op te stellen begroting 2021-2024. Deze richtlijnen en kaders zijn, gelet op een te hanteren bestendige gedragslijn, Gelijk aan vorig jaar; afgezien van een actualisatie of geringe aanpassing (aangegeven).

In diverse regelingen, plannen, besluiten en verordeningen is het financieel beleid van de gemeente Heerde geregeld. Hieronder volgt een opsomming van deze financiële beleidsstukken:

Verordeningen en financieel beleid;

- De financiële verordening gemeente Heerde 2019 inclusief 1e wijziging (art. 212 Gemeentewet);
- De controleverordening gemeente Heerde (art. 213 Gemeentewet);
- De verordening op de doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken (art. 213a Gemeentewet);
- Het controleprotocol van de accountant;
- Het (intern) controleplan;
- Het treasurystatuut gemeente Heerde 2017;
- De nota reserves en voorzieningen;
- Het besluit op de inrichting en werkwijze van de ambtelijke organisatie;
- Het mandaatbesluit;
- Het besluit aanwijzing productverantwoordelijken;
- Het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Aanverwante zaken zijn of worden geregeld in:

- Het subsidiebeleid;
- Het accommodatiebeleid;
- De begraafverordening;
- De legesverordening;
- De belastingverordening;
- De rioleringsverordening;
- De afvalstoffenverordening;
- Diverse beheer- en uitvoeringsplannen;
- Diverse exploitatieopzetten en calculaties.

Daarnaast is de Perspectiefnota kaderstellend voor de begrotingsvoorbereiding. In de diverse programma's zijn de budgetten bijgesteld op basis van realistische ramingen. Hierbij is een uitsplitsing gemaakt in: 'harde onvermijdbare claims', 'claims met dekking'; 'realistisch ramen'; 'overige claims'; 'meevallers' en bijstellingen die zijn te relateren aan de Corona crisis.

Technische uitgangspunten

Onvoorzien

Onvoorzien wordt geraamd over het geheel van de begroting en niet per programma. Hiervoor wordt voor de periode 2021-2024 een bedrag van €50.000,- per jaar opgenomen.

Onvoorzien wordt alleen gebruikt voor onvermijdbare en onvoorzienbare gebeurtenissen. Andere gevallen worden als nieuw beleid meegenomen in de voorbereiding van de begroting van het volgende jaar of worden verwerkt in de voor- of najaarsnota van het betreffende jaar.

Het college kan voor bovengenoemde uitgaven putten uit de post onvoorzien tot maximaal €10.000,- per gebeurtenis. Wel verplicht zij zich om hierover te rapporteren bij de bestuursrapportages (voor- of najaarsnota). Bij iedere bestuursrapportage wordt ook een staat gemaakt waarbij de mutaties afzonderlijk worden opgenomen met daarbij de beginstand en de eindstand. Onvoorzien is een apart onderdeel in bij de rekening en de begroting.

Algemene uitkering

Uitgangspunt voor de berekening van de Algemene Uitkering[1] is de meicirculaire van 2020.

Lokale belastingen, heffingen en tarieven

De OZB-opbrengst wordt verhoogd met de indexering die in de meicirculaire van 2020 is opgenomen (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie).

Uitgangspunt bij de calculatie van heffingen, rechten, leges, huren en tarieven is kostendekkendheid. Voor de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de begrafenisrechten geldt een kostendekkendheid na verwerking van de compensabele BTW.

De leges zijn in principe kostendekkend (in meerjarenperspectief) voor categorieën van vergunningen en diensten. Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- Bouwen, wonen en milieu;
- APV en bijzondere wetten;
- Bestuur- en burgerzaken.

Voor de overige tarieven geldt hetzelfde uitgangspunt.

Inzet reserves voor de kostendekkende exploitaties

In de financiële verordening gemeente Heerde 2019 (1e wijziging) is geregeld dat de werkelijke exploitatiesaldo's van de kostendekkende exploitaties van riolering, reiniging en begraven gemuteerd worden met de bijbehorende reserve of voorziening.

Bij het opstellen van de conceptbegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 wordt uitgegaan van een verhoging van de opbrengsten van alle lokale heffingen en tarieven waaronder leges en marktgelden, tarieven van gymzalen, sporthallen en zwembad zoals vermeld staat in de meicirculaire 2020 (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie).

De opbrengst van de toeristenbelasting wordt verantwoord op het product toerisme en recreatie. Hierdoor wordt de relatie tussen de gemaakte kosten voor toerisme en recreatie en de ontvangen opbrengst beter zichtbaar. Het tarief voor 2021 is vastgesteld op €1,25 per overnachting; voor de jaren erna wordt een tarief van €1,50 per overnachting gehanteerd. Voor de indexering van de uitgaven 2021-2024 wordt ook uitgegaan van het percentage dat vermeld staat in de meicirculaire 2020 (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie).

De salarissen voor 2021 worden geraamd op basis van de realisatie van 2020. Hierbij wordt rekening gehouden met de CAO-afspraken. Voor de jaren 2022-2024 wordt de indexering aangehouden conform de meicirculaire 2020 (overheidsconsumptie/lonen en salarissen).

Uitzonderingen:

- Subsidiëring aan professionele instellingen met personeelskosten die meer dan 60% van de totale kosten uitmaken worden geïndexeerd voor het indexeringspercentage conform meicirculaire 2020 (overheidsconsumptie/lonen en salarissen). Onder 'professioneel' worden die organisaties verstaan die door minstens één betaalde professional in dienst van de betreffende organisatie worden aangestuurd;
- Voor de overige gesubsidieerde instellingen vindt geen loon- en prijscompensatie plaats met uitzondering van de subsidie voor stichting het Berghuizerzwembad; de bijdrage aan deze stichting wordt geïndexeerd conform meicirculaire 2020 (overheidsconsumptie/netto materiële consumptie);
- Bij een aantal uitgaven is er sprake van een afwijkende prijsontwikkeling die niet of nauwelijks beïnvloedbaar is; dit geldt vooral bij contracten die voor langere perioden zijn afgesloten. Dit zijn o.a. uitgaven voor verzekeringen, energie, bouwkundig onderhoud, softwarelicenties en schoonmaak;
- Bij gemeenschappelijke regelingen hebben we als gemeente een klein aandeel in de besluitvorming en dus ook in de afspraken die gemaakt worden t.a.v. de indexeringen. De gemeentelijke bijdragen die deze organisaties ramen worden daarom overgenomen in de eigen gemeentelijke begroting;
- De methode van renteberekening over de boekwaarden is voorgeschreven in de notitie Grondbeleid 2019. Alleen de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen mag worden toegerekend aan de grondexploitaties. De disconteringsvoet is vanaf 2016 bepaald op een vast landelijk rentepercentage van 2%. Dit percentage wordt gebruikt voor het contant maken van de grondexploitatieberekeningen.

Financiering

De financieringsmiddelen van de gemeente Heerde bestaan uit 2 componenten; eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (leningen). Het grootste deel van het vreemde vermogen is aangetrokken in de vorm van langlopende geldleningen. Hiervoor wordt de werkelijk te betalen rente geraamd. Voor een deel van het vreemde vermogen is (nog) geen langlopende lening afgesloten (financieringstekort). Het rentepercentage hiervoor wordt geraamd op 2%. Voor nieuwe investeringen > €100.000,- die annuïtair worden afgeschreven wordt een rentepercentage van 0,75% toegepast. Voor de overige investeringen < €100.000,- geldt een rentepercentage van 2%. Deze investeringen worden lineair afgeschreven. Over het eigen vermogen wordt geen rente berekend (conform aanbeveling BBV-richtlijnen).

Huren

Uitgangspunt bij de huren is een marktconforme huurprijs. Dit is aan de orde bij nieuwe verhuur of bij verlenging van aflopende contracten. Voor bestaande huur- en erfpachtovereenkomsten geldt een verhoging / indexering zoals vastgelegd in de desbetreffende overeenkomsten. Wanneer geen indexering is opgenomen dan geldt de algemene huurstijging (landelijke richtlijnen).

Doeluitkeringen

De uitvoering van taken in medebewind, waarvoor een doeluitkering wordt verstrekt, worden voor zover mogelijk binnen het door het rijk beschikbare budget uitgevoerd.

Loonkosten

De loonsom wordt berekend op basis van de feitelijke loonkosten van de formatie zoals deze in het formatieplan (conform salarisstaat/staat B) is opgenomen. Vacatures worden geraamd op het maximum van de functieschaal.

Vervanging tijdens ziekte

Het budget voor vervanging tijdens ziekte wordt structureel geraamd op 2% van de

loonsom. Hiermee is vervanging van langdurige ziekte en vervanging bij zwangerschap niet volledig maar wel voor een belangrijk deel afgedekt. Kortdurend verzuim wordt in principe door collega's opgevangen, behalve als de dienstverlening direct in het geding is (bijv. receptie). Het streven is om het totale ziekteverzuimpercentage onder de 4% te brengen en te houden.

Externe inhuur

Externe inhuur kan plaatsvinden wanneer hier incidentele baten (o.a. projecten) tegenover staan. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn in te huren bij pieken of bij ziekte zoals hierboven al is aangegeven. Overige noodzakelijk geachte inhuur kan binnen de loonsom worden opgevangen indien er ruimte in de begroting ontstaat door onderuitputting van de loonsom als gevolg van vacatures. Het management beschouwt de hierboven genoemde bronnen als één geheel. Zo kan soms gekozen worden voor overuren, soms voor tijdelijke contracten en soms voor inhuur. Aan het eind van het jaar kan het zijn dat er een overschrijding op externe inhuur is en een onderuitputting op ziektevervanging en/of de loonsom. Het totaal van de drie posten (loonsom, ziektevervanging en incidentele baten) moet dekking geven voor het totaal van de kosten van eigen personeel en inhuur. Bij de jaarstukken wordt een overzicht opgenomen van de werkelijke loonkosten zowel van intern al extern personeel, afgezet tegen de raming.

Budget stage- en leerwerkplaatsen

Voor de vergoeding van stagiaires is een budget van €10.000,- geraamd. Voor garantiebanen wordt voor 2021-2024 €40.000,- per jaar geraamd. Loonkosten van vakantiekrachten en overig tijdelijk werk wordt binnen de loonsom opgevangen.

Training en opleiding

Het budget voor training en opleiding wordt structureel geraamd op 2% van de loonsom (ruim €210.000,-). Deze raming wordt voor de helft centraal geraamd en voor de helft opgenomen bij de desbetreffende afdelingskostenplaatsen.

Productieve uren en het uurtarief

Uren worden verantwoord op de diverse producten. Het totaal aantal direct productieve uren wordt geraamd op 1.420 per formatieplaats (fte).

Daarnaast worden er uren van eigen personeel toegeschreven aan bouwgrondexploitaties, investeringen, kostendekkende exploitaties (riolering, reiniging en begraven) en aan werken voor derden.

Werken voor derden

Bij werken voor derden (bijv. aanleg uitrit) gaat het om uitvoering van taken die niet per sé door de gemeente hoeft te worden gedaan. Deze werken kunnen ook door een private partij worden uitgevoerd. Hierdoor zal ook uit het oogpunt van oneerlijke concurrentie, een commercieel tarief worden berekend. In de praktijk betekent dit een toeslag van 10% op het uurtarief plus overheadkosten.

Risico's

Bij de opstelling van de begroting wordt rekening gehouden met risico's en onzekerheden. Zoveel mogelijk wordt geprobeerd om budgetten zo juist mogelijk te ramen. Wanneer uitgaven of inkomsten een hoge mate van onzekerheid hebben worden deze als risico opgenomen in de top 10 risico's van de paragraaf Weerstandsvermogen.

[1] Uitkering uit het gemeentefonds die gekoppeld is aan de uitgaven van het rijk.

Beleidsmatige uitgangspunten

Rolverdeling

De begroting wordt voorbereid door de productverantwoordelijk medewerkers.

De afdelingsmanagers hebben hierin een coördinerende rol voor het betreffende programma en bespreken deze met de betreffende portefeuillehouder(s). Uiteraard kijkt de concerncontroller mee. De coördinatie op de planning en ondersteuning wordt verzorgd door de financieel adviseurs. Het MT bepaalt of de inhoud van de begroting zodanig is, dat deze met het college kan worden besproken en is integraal verantwoordelijk voor de toepassing van de in deze nota genoemde uitgangspunten.

Primitieve begroting

De basis voor de primitieve begroting[1] 2021 is de meerjarenraming 2021-2023 die bij de begroting van 2020 is vastgesteld. De jaarschijf 2024 wordt hieraan toegevoegd. De richtlijnen en kaders die in dit hoofdstuk worden genoemd, moeten hierin worden verwerkt. Daarnaast moet er rekening worden gehouden met niet beïnvloedbare stijgingen. Deze doen zich vooral voor bij bijvoorbeeld (meerjarige) contracten. Niet beïnvloedbare stijgingen worden tot bestaand beleid gerekend. Hierbij gaat het om:

- Belastingen en verzekeringen;
- Energieprijzen e.d.;
- Doorlopende overeenkomsten;
- Vastgestelde begrotingen van gemeenschappelijke regelingen.

In de primitieve begroting worden tevens de begrotingsaanpassingen als gevolg van raadsbesluiten tot en met 14 juli 2020 (incl. voorjaarsnota) verwerkt.

Structureel sluitende begroting

Uitgangspunt is een begroting waarvan de structurele uitgaven en inkomsten in het begrotingsjaar 2021 minimaal in evenwicht zijn of een positief saldo vertonen. Een sluitend meerjarenperspectief waarbij het begrotingsjaar 2024 in evenwicht is is ook toegestaan. Eén of meerdere tekorten in de begrotingsjaren 2021-2023 is daarbij geen probleem. Er moet dan echter wel (incidentele) dekking worden gevonden om deze tekorten op te vangen. Incidentele uitgaven en inkomsten worden niet meegerekend. Van deze posten moet een apart overzicht worden gemaakt. Dit overzicht maakt deel uit van de programmabegroting.

Een structureel sluitende begroting en een tijdige aanlevering van de stukken resulteert in repressief toezicht[2] door de provincie. Wanneer aan 1 of beide voorwaarden niet wordt voldaan dan geldt er preventief[3] toezicht. Het gevolg hiervan is dat de begroting en de begrotingswijzigingen eerst moeten worden goedgekeurd door de provincie voordat tot uitvoering mag worden overgegaan.

Beleidsruimte: nieuw voor oud

Voor nieuw beleid geldt dat er een integrale afweging moet kunnen plaatsvinden. Dit betekent dus dat de afweging en prioritering voor nieuw beleid gemaakt moet worden voorafgaand aan het begrotingsjaar. Het is onwenselijk om gedurende het jaar voorstellen voor nieuw beleid te behandelen. Uitgangspunt is "nieuw beleid voor oud beleid", oftewel geen verhoging van de structurele lasten.

Voor nieuwe investeringen geldt dezelfde integrale afweging. Ook deze worden in samenhang beoordeeld. Om een goede afweging te kunnen maken, moet er voor iedere investering een afzonderlijke onderbouwing worden gegeven voor nut, noodzaak en kosten. Tevens moet worden aangegeven wat de consequenties zijn wanneer de investering niet doorgaat.

De kosten (afschrijving en rente) voor nieuwe investeringen worden het 1e jaar voor 1/3 deel in de begroting opgenomen.

Voor alle investeringen geldt een minimum grensbedrag van €10.000,-. Investeringen met een lager bedrag worden direct in de exploitatie geraamd; hierop wordt niet afgeschreven.

Investeringen < dan €100.000,- worden lineair afgeschreven; investeringen > dan €100.000,- worden afgeschreven op annuïteitenbasis[4].

- [1] Begroting zoals die is vastgesteld door de gemeenteraad voorafgaand aan het begrotingsjaar.
- [2] Mildste vorm van toezicht; de gemeente kan zonder voorafgaande goedkeuring van de Provincie de begroting en de begrotingswijzigingen uitvoeren.
- [3] Vorm van toezicht waarbij de Provincie de begroting en begrotingswijzigingen van de gemeente vooraf moet goedkeuren. Wanneer deze goedkeuring er niet is dan mag het gemeentebestuur geen uitgaven doen.
- [4] Conform financiële verordening gemeente Heerde 2019 (inclusief 1e wijziging).

Detailoverzicht mutaties per categorie

categorie	omschrijving kostenplaats	omschrijving kostensoort	lasten/baten	bij- aframing 2020	bij- aframing 2021	bij- aframing 2022	bij- aframing 2023
1	504000 Personeel & Organisatie	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	80.000	80.000	80.000	80.000
1	523000 Brandweer	Bijdrage gemeenschapp.regelingen	Lasten		18.600	18.600	18.600
1	525000 Burgerzaken	Diverse aanschaffingen	Lasten	9.785			
1	577050 WSW	WSW gelden	Lasten			31.223	31.223
1	579050 Levensonderhoud	Deelfonds Reintegratie	Baten	33.512	33.512	33.512	33.512
1	581750 Maatwerkvoorzieningen natura materieel v	WVG kosten CVV	Lasten	40.000	75.000	75.000	75.000
1	585100 Volksgezondheid	Bijdrage gemeenschapp.regelingen	Lasten	8.000	8.000	8.000	8.000
1	585250 Basismobiliteit	Vervoerskosten gymnastiekonderwijs	Lasten	5.000	10.000	10.000	10.000
1	585250 Basismobiliteit	Overige ink. overdrachten	Lasten	7.000	7.000	7.000	7.000
1	585250 Basismobiliteit	Leerlingenvervoer	Lasten	0	-130.000	-130.000	-130.000
1	585250 Basismobiliteit	Wmo dagbestedingsvervoer	Lasten		100.000	100.000	100.000
1	585250 Basismobiliteit	Jeugdwetvervoer	Lasten		10.000	10.000	10.000
1	585250 Basismobiliteit	Beheer en regie Plus OV	Lasten	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
1	585250 Basismobiliteit	Reizigersbijdrage	Baten		12.500	12.500	12.500
1	585350 Vrijwilligers	Burgerparticipatie	Lasten	5.000	5.000	5.000	5.000
	Subtotaal categorie 1			148.297	189.612	220.835	220.835
2	502100 Zoutloods	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	15.000			
2	502100 Zoutloods	Overige baten	Baten	-15.000			
2	502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	8.000			
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten	-8.000			
2	502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		8.000		
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten		-8.000		
2	502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	7.000			
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten	-7.000			
2	502345 OBS De Horsthoek	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	5.000			

2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten	-5.000			
2	502395 De Rhijnsberg	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		10.000	10.000	10.000
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten		-10.000	-10.000	-10.000
2	502480 Dorpsacc.De Noord	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	10.000			
2	502481 Reserve dorpsacc. De Noord	Onttrekking reserve	Baten	-10.000			
2	502500 Sportpark Molenbeek	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	8.000			
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten	-8.000			
2	502500 Sportpark Molenbeek	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	10.000			
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten	-10.000			
2	502590 Hof van Cramer, Wapenveld	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	9.000			
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten	-9.000			
2	502620 Aula en baarhuisjes	Legionella controle	Lasten	0	1.500	1.500	1.500
2	502620 Aula en baarhuisjes	Ledigen containers	Lasten	0	3.500	3.500	3.500
2	502620 Aula en baarhuisjes	Schoonmaakkosten en -artikelen	Lasten	5.500	5.500	5.500	5.500
2	502xxx Reserve begraven	Onttrekking reserve	Baten	-5.500	-10.500	-10.500	-10.500
2	502640 Flessenbergerweg 39	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	10.000			
2	502xxx Reserve gebouwen	Onttrekking reserve	Baten	-10.000			
2	503000 Facilitaire zaken	Verzekering WA	Lasten	-28.500	-37.000	-37.000	-37.000
2	504000 Personeel & organisatie	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	28.500	37.000	37.000	37.000
2	531400 Onvoorzien	Onvoorzien	Lasten	-10.000			
2	545200 Leges WABO	Leges bouwvergunning	Baten	p.m.			
2	547250 Omgevingswet	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	p.m.			
2	551200 Beheerplan Wegen	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	36.000			
2	551201 Reserve Beheerplan Wegen	Onttrekking reserve	Baten	-36.000			
2	551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	29.500			
2	551901 Reserve Begraafplaatsen	Onttrekking reserve	Baten	-29.500			
2	565000 Bibliotheekwerk	Bijdrage bibliotheken HeerdeWveld	Lasten		-25.000	-25.000	-25.000
2	565100 Kunst & Cultuur	Cultuurplein	Lasten		25.000	25.000	25.000
2	567150 Sportbeleid	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	25.000	10.000	10.000	
2	567150 Sportbeleid	Overige baten	Baten	-25.000	-10.000	-10.000	

2	571005 Informatie & Toegang	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	210.000			
2	571005 Informatie & Toegang	Onttrekking reserve	Baten	-210.000			
2	575300 Voorschoolse voorziening	Kinderopvang	Lasten	10.000			
2	575400 Overige voorzieningen	Verian Jongerenwerker	Lasten	46.590			
2	575401 Reserve sociaal domein	Beschikking reserve	Baten	-46.590			
2	577050 WSW	WSW gelden	Lasten	7.797	7.327	7.045	6.284
2	577305 dec. Uitkering WSW/Reïntegratie	WSW gelden	Baten	-7.797	-7.327	-7.045	-6.284
2	581005 Wmo uitvoeringskosten incl externe advis	Logie zorg	Lasten	50.000			
2	581005 Wmo uitvoeringskosten incl externe advis	Onttrekking reserve	Baten	-50.000			
2	581055 Maatwerkvoorzieningen ZIN BG	maatwerk immaterieel ZIN	Lasten	70.000	70.000	70.000	70.000
2	581205 Opvang en beschermd wonen GGZ	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	44.640			
2	581206 Reserve sociaal domein	Beschikking reserve	Baten	-44.640			
2	585200 Algemene voorzieningen regieondersteunin	Regieondersteuning	Lasten	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
2	585300 Algemene voorziening schoon en leefbaar	Huishoudelijke verzorging	Lasten	600.000	800.000		
2	585301 Reserve algemene voorzieningen	Onttrekking reserve	Baten	-600.000	-800.000		
	Subtotaal categorie 2			0	0	0	0
3	502040 Brandweergarage Wapenveld	Energieverbruik	Lasten	6.000	6.000	6.000	6.000
3	502020 Brandweergarage Heerde	Schoonmaakkosten en -artikelen	Lasten	0	3.000	3.000	3.000
3	502120 Muziekkoepeel Veessen	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten		1.700	1.700	1.700
3	502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	Beveiliging	Lasten	0	2.500	2.500	2.500
3	502165 Gemeentekantoor Eperweg 5	Schoonmaakkosten en -artikelen	Lasten	0	3.000	3.000	3.000
3	502440 Sportzaal Wapenveld	Beveiliging	Lasten	0	4.000	4.000	4.000
3	502440 Sportzaal Wapenveld	Schoonmaakkosten en -artikelen	Lasten	5.000	5.000	5.000	5.000
3	502640 Flessenbergerweg 39	Schoonmaakkosten en -artikelen	Lasten	0	2.000	2.000	2.000

3	505000 Automatiseringskosten	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	100.000	100.000	100.000	100.000
3	521150 College	Storting voorziening	Lasten	50.000	50.000	50.000	50.000
3	521550 Streekarchivariaat	Afvoer archief	Lasten		-7.000	-7.000	-7.000
3	523000 Brandweer	Brandkranen	Lasten		10.000	10.000	10.000
3	533050 Markten	Overige energie	Lasten	5.000	5.000	5.000	5.000
3	545250 Milieubeheer	Verwerken kadavers	Lasten	0	4.000	5.500	7.000
3	549050 De Sprengen	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	9.000	9.000	9.000	9.000
3	549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	Legionella controle	Lasten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
3	549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	Algemeen onderhoud gebouwen	Lasten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
3	551800 Beheerplan Openbaar groen	Eikenprocessierups	Lasten	30.000	30.000	30.000	30.000
3	555000 Bosbeheer	Houtverkoop	Baten	15.000	15.000	15.000	15.000
3	575005 Jeugdhulp uitvoeringkosten	Ambulante medewerkers & Gezinscoaches	Lasten		18.900	18.900	18.900
3	575250 Jeugdgezondheidszorg	Verian JGZ 0-4 jaar	Lasten	8.750	8.750	8.750	8.750
3	575250 Jeugdgezondheidszorg	Bijdrage GGD Gelre-ijssel 4-19 jaar	Lasten		8.679	8.679	8.679
3	575300 Voorschoolse voorziening	Kinderopvang	Lasten	25.000	25.000	25.000	25.000
3	575300 Voorschoolse voorziening	Kinderopvang	Lasten		11.616	11.616	11.616
3	575400 Overige voorziening	Verian huur jong.ctr	Lasten	0	780	780	780
3	575450 Buitenschoolse voorzieningen	Subsidie Scouting	Lasten	0	100	100	100
3	579050 Levensonderhoud	Bijstandsverlening	Lasten	-206.665	-206.665	-206.665	-206.665
3	585150 Vreemdelingen inburgering	Maatschappelijk begeleiding	Lasten	-18.860			
3	585150 Vreemdelingen inburgering	Ov.inkomensoverdrachten v. provincie	Baten	21.330			
	Subtotaal categorie 3			39.555	100.360	101.860	103.360
4	502390 De Heerd	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	p.m.			
4	502590 Hof van Cramer	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	p.m.			
4	533000 Economische zaken	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		10.000	10.000	
4	545000 Volkshuisvesting	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	20.250	40.500	40.500	40.500

4	545000 Volkshuisvesting	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		10.000		
4	545250 Milieubeheer	bijdrage omgevingsdienst	Lasten		18.743	11.776	11.776
4	547000 RO eigen plannen	Centrumontwikkeling	Lasten	p.m.			
4	565300 Monumentenzorg	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten		7.500	7.500	7.500
	Subtotaal categorie 4				20.250	86.743	69.776
5	531200 Geldleningen	Rente kort geld	Lasten	-20.000			
5	531300 Algemene uitkering	Algemene uitkering gemeentefonds	Baten	-57.419	-480.761	-543.477	-514.030
5	545250 Milieubeheer	Bijdrage omgevingsdienst	Lasten	-27.570			
5	5649200 Vrijkomende lokaties	Overige baten	Baten	-37.000			
5	555000 Bosbeheer	Sub.reg.natuurbeheer	Baten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
5	577305 dec. Uitkering WSW/Reintegratie	Deelfonds Reintegratie	Baten	-4.884	-5.267	-5.837	-22.270
5	579100 Bijstandverlening zelfstandigen	Levensonderhoud Bbz	Lasten	-40.580			
	Subtotaal categorie 5				-192.453	-491.028	-554.314
6	521150 College	Corona-crisis	Lasten	25.000			
6	521150 College	Bijdrage Provincie	Baten	-52.600			
6	523100 Openbare orde & Veiligheid	Aanpak jeugdoverlast	Lasten	5.000			
6	531000 Accountantskosten	Ov.niet duurz.goed.dienst.	Lasten	5.000			
6	531100 Deelnemingen nutsbedrijven	Dividend BNG	Baten	15.000			
6	533250 Toeristenbelasting	Overige belasting op producenten	Baten	50.000			
6	539000 Grondbeleid	Overige baten	Baten	85.000			
6	579050 Levensonderhoud	Bijstandsverlening	Lasten	206.665	206.665	206.665	206.665
6	585250 Basismobiliteit	Reizigersbijdrage	Baten	5.000			
					344.065	206.665	206.665
					359.714	92.352	44.822
							49.336

Afkortingenlijst

AED	= automatische externe defibrillator
AmvB	= Algemene maatregel van Bestuur
AMW	= Algemeen Maatschappelijk Werk
AOV-er	= Ambtenaar Openbare Veiligheid
APV	= Algemeen Plaatselijke Verordening
Arbo	= Arbeidsomstandigheden
AU	= Algemene Uitkering
AWBZ	= Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	= Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BB	= Bijzondere Bijstand
BBO	= Bijzonder Basis Onderwijs
BBV	= Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	= Besluit bijstandverlening zelfstandigen
Begr.wijz.	= begrotingswijziging
BGT	= Basiskaart Grootschalige Topografie
BJZ	= Bureau Jeugdzorg
BNG	= Bank Nederlandse Gemeenten
Bofv	= Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen
BRO	= Besluit Ruimtelijke Ordening
BRP	= Basis Registratie Personen
BSHW	= Brede School Heerde West
BTW	= Bruto Toegevoegde Waarde
BV	= Besloten Vennootschap
BWS	= Besluit woning gebonden subsidies
c.q.	= casu quo
CAK	= Centraal Administratie Kantoor
Cao	= Collectieve arbeidsovereenkomst

CJG	= Centra Jeugd en Gezin
CMS	= contentmanagementsysteem
CVN	= Centraal Veluws Natuurgebied
d.d.	= de dato
DD JGZ	= Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg
DigiD	= Digitale identiteit
DLG	= Dienst Landelijk Gebied
DVA	= dienstverleningsafspraken
e.d.	= en dergelijke
EG	= Europese Gemeenschap
E-gem	= Elektronische gemeenten
EKD	= Elektronisch Kinddossier
EMU	= Economische en Monetaire Unie
EPC	= Energie Prestatie Coëfficiënt
etc.	= et cetera
EVA	= Epe, Voorst en Apeldoorn
Fido	= Financiering decentrale overheden
fte	= fulltime-equivalent
FWI	= Fonds Werk en Inkomen
GAP	= Gemeentelijk Afkoppel Plan
GBA	= Gemeentelijke Basis Administratie
GBKN	= Grootschalige Basiskaart Nederland
GFT	= Groente, Fruit en Tuin
GGD	= Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGNet	= Geestelijke Gezondheidszorg Net (instelling voor geestelijke gezondheidszorg)
GGZ	= Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	= Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen

GPR	= Gemeentelijke Praktijk Richtlijn
GRP	= Gemeentelijk rioleringsplan
GVVP	= Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
H2O	= Hattem, Heerde en Oldebroek
ha.	= hectare
HAVO	=
HHV	= hoger algemeen voortgezet onderwijs
HOF	= Heerder Historische Vereniging
HUP	= Houdbare Overheidsfinanciën
HV	= Handhavings Uitvoerings Programma Huishoudelijke Verzorging
IAU	= Incidenteel aanvullende uitkering
i.h.k.v.	= in het kader van
I&M	= Infrastructuur en Milieu
i.o.	= in oprichting
i.r.t.	= in relatie tot
ICT	= informatie- en communicatietechnologie
ID-kaart	= Identiteitskaart
IOAW	= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISV	= Investeringsbudget stedelijke vernieuwing
JCO	= Justitieel casuoverleg
KCC	= Klant Contact Centrum
KWP3	= Kwalitatief Woonprogramma 2010-2019
LEA	= Lokale Educatieve Agenda

LOP	= landschapsontwikkelingsplan
m.b.t.	= met betrekking tot
m ²	= vierkante meter
M2A	project modernisering applicatielandschap
mbo	= middelbaar beroeps onderwijs
MD Veluwe	= Maatschappelijke Dienstverlening Veluwe
MDT	= Multi Disciplinair Team
Mer	= Milieueffectrapportage
MFA	= multifunctionele accommodatie
MPG	= Meerjaren Prognose Grondexploitatie
MT	= Managementteam
NAW	= Naam, adres en woonplaats
NEN	= Nederlandse norm
NHR	= Nieuwe Handels Register
NIEGG	= Niet in exploitatie genomen gronden
n.l.	= namelijk
NOG	= Noord- en Oost Gelderland
NSVV	= Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
NT	= Nederlandse Taal
NUP	= Nationaal Uitvoerings Programma
NV	= Naamloze Vennootschap
o.a.	= onder andere
OAB	= Onderwijs Achterstanden Beleid
OBO	= Openbaar Basis Onderwijs
ODNV	= Omgevingsdienst Noord- Veluwe
OEM	= Overige eigen middelen
OKE	= Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
OM	= Openbaar Ministerie

OW	= Openbare Werken
OZB	= Onroerende Zaak Belasting
PDCA	= Plan, Do, Check en Act
PDR	= Programma Directie Rijkswaterstaat
pgb	= Persoonsgebonden budget
PGO	= Patiënten-, gehandicaptenorganisatie en ouderenbonden
PGO	= Periodiek Gezondheids Onderzoek
PIOFACH	= Personeel, Inkoop, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting
PKB	= planologische kernbeslissing
pva	= plan van aanpak
P&C cyclus	= Planning- en control cyclus
RDW	= Rijksdienst Wegverkeer
RGV	= Recreatiegemeenschap Veluwe
RIP	= Rijksinpassingsplan
RMC/VSV	= Regionaal meld- en coördinatiepunt vroegtijdig schoolverlaten
RNV	= Regio Noord-Veluwe
RO	= Ruimtelijke ontwikkeling
ROD	= Regionale Omgevingsdiensten
ROVA	= Regionale Organisatie Verwijdering Afvalstoffen
RPD	= Regionaal Programma Bedrijventerreinen
RROL	= Regionale Regeling Operationele Leiding
RUD	= Regionale Uitvoeringsdiensten
SLOK	= Stimulering van Lokale Klimaatinitiatieven
soza	= sociale zaken

t.b.v.	= ten behoeve van
TOP	= toeristisch overstap punt
UWV	= Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VAVO	= Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VBT	= Veluws Bureau voor Toerisme
vm.	= Voormalig
VNG	= Vereniging van Nederlandse gemeenten
VNOG	= Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VOF	= Vennootschap onder firma
VRM	= Veiligheid, Ruimte en Milieu
VRM	= Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSV	= Vroegtijdig schoolverlaten
VTH	= Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	= Voor- en Vroegschoolse Educatie
vwo	= voortgezet wetenschappelijke onderwijs
VWS	= Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	= Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WGS	= Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WIJ	= Wet Investeren in Jongeren
WION	= Wet Informatie Ondergrondse Netwerken
WIW	= Wet inschakeling werkzoekenden
WMO	= Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WOZ	= Wet Onroerende Zaken
WRO	= Wet Ruimtelijke Ordening
WSNP	= Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wsw	= Wet sociale werkvoorziening
WWB	= Wet Werk en Bijstand
ZAT	= Zorg Advies Team

ZAS = Ziekteverzuim als signaal